

2014

Jaarverslag Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA

Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en
Onderzoek van de Nederlandse Defensie
Academie
Faculteit Militaire Wetenschappen

Jaarverslag 2014

**Stichting Wetenschappelijk
Onderwijs en Onderzoek
Nederlandse Defensie Academie
(SWOON)**

Breda: 27-05-2015

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding door voorzitter SWOON	blz. 4
2. Bestuur Faculteit Militaire Wetenschappen	blz. 6
3. Terugblik op 2014, vooruitblik naar 2015	blz. 10
4. Bachelor Krijgswetenschappen	blz. 16
5. Bachelor Militaire Bedrijfswetenschappen	blz. 20
6. Bachelor Militaire Systemen & Technologie	blz. 25
7. Master Military Strategic Studies	blz. 29
8. Highlights Onderzoek in 2014	blz. 34
9. Jaarrekening 2014	blz. 40
10. Bijlage 1: Feitelijke informatie over de instelling	blz. 43
11. Bijlage 2: Jaarverslag Faculteitsraad 2014-2015	blz. 44
12. Bijlage 3: Rendementsgegevens bacheloropleidingen	blz. 46
13. Bijlage 4: Reiskosten en vacatiegelden SWOON/WAR	blz. 50

Sinds september 2014 is de NLDA te volgen op twitter: @cdcnlda
De faculteit heeft daarnaast ook een eigen twitter account: @fmw_nlda

Lijst gebruikte afkortingen

AIO	Assistent in Opleiding
BKO	Basis Kwalificatie Onderwijs
CDC	Commando Dienstencentra
CDS	Commandant der Strijdkrachten
CLAS	Commando Landstrijdkrachten
CLSK	Commando Luchtstrijdkrachten
CZSK	Commando Zeestrijdkrachten
DAOG	Directie Aansturen Operationele Gereedheid
DMO	Defensie Materieel Organisatie
EC	European Credit (28 studielastuur)
ECLD	Expertise Centrum Leidinggeven Defensie
EJMSBM	European Joint Master in Strategic Border Management
FMW	Faculteit Militaire Wetenschappen
GOO	Gemeenschappelijke Officiersopleiding
GT	Genie Techniek (opleidingsvariant MS&T)
HDV	Hogere Defensie Vorming
HL	Hoogleraar
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IDL	Instituut Defensie Leergangen
IGK	Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht
IOV	Individueel Onderzoeksvoorstel
KIM	Koninklijk Instituut voor de Marine
KMA	Koninklijke Militaire Academie
KMar	Koninklijke Marechaussee
KOO/SOO	Korte Officiersopleiding/ Specifieke Officiersopleiding
KW	(Vakgroep of Bachelor) Krijgswetenschappen
MBT	Militair Bedrijf en Techniek (opleidingsvariant MS&T)
MBT/IS	Militair Bedrijf en Techniek/ Informatie Systemen (opleidingsvariant MS&T)
MBW	(Vakgroep of Bachelor) Militaire Bedrijfswetenschappen
MSS	Master Military Strategic Studies
MST	Militair Systeem en Techniek (opleidingsvariant MS&T)
MS&T	Bachelor Militaire Systemen & Technologie
MWO	Militair Wetenschappelijke Opleidingen
MTW	Vakgroep Militair Technische Wetenschappen
NL ARMS	Netherlands Annual Review of Military Studies
NLDA	Nederlandse Defensie Academie
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
OB	Opleidingsbestuur
OER	Onderwijs- en Examen Regeling
OPCO's	Operationele Commando's
OT GOO	Opleidingsteam Gemeenschappelijke Officiersopleiding
PI-MTW	Projectgroep portfolio Innovatie – Militaire Technische Wetenschappen
QANU	Quality Assurance Netherlands Universities
SCIMS	Souschef Internationale Militaire Samenwerking (Bestuursstaf Defensie)
SRO	Strategic Research Orientation
SWOON	Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA
TER	Teaching and Examination Regulations
TNO	Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
TW-Ma	Technische Wetenschappen-Master
UD, UHD	Universitair Docent, Universitair Hoofddocent
VCW	Vaste Commissie voor de Wetenschapsbeoefening
VTE	Voltijds Equivalent
VTO/MMO	Vaktechnisch Onderwijs/ Maritiem Militaire Opleiding
WAR	Wetenschappelijke Adviesraad

1. INLEIDING

De Faculteit Militaire Wetenschappen (FMW) van de Nederlandse Defensie Academie (NLDA) is binnen de Militair Wetenschappelijke Opleidingen (MWO) primair verantwoordelijk voor de wetenschappelijke opleiding en vorming op bachelorniveau van (aspirant) officieren van de Nederlandse krijgsmacht. In verwevenheid met de militaire en maritieme officiersopleidingen en de persoonsvorming, draagt de FMW bij aan de voorbereiding van de aspirant officieren op hun functioneren in het militaire veld. Daarnaast verzorgt de FMW in het kader van 'education permanente' het initiële wetenschappelijk masteronderwijs voor officieren van de krijgsmacht.

De FMW biedt de volgende geaccrediteerde wetenschappelijke opleidingen aan:

- Bachelor Krijgswetenschappen (KW) in Breda,
- Bachelor Militaire Bedrijfswetenschappen (MBW) in Breda,
- Bachelor Militaire Systemen & Technologie (MS&T) in Den Helder en
- Master Military Strategic Studies (MSS) in Breda.

De FMW verzorgt niet alleen wetenschappelijk onderwijs maar is ook verantwoordelijk voor het wetenschappelijk onderzoek dat daaraan ten grondslag ligt. De FMW is een unieke kennisbron voor het Ministerie van Defensie en treedt op verschillende gebieden als kenniscentrum voor de defensieorganisatie op. De FMW doet onderzoek op de volgende strategische onderzoeksgebieden:

1. Dynamics of War & Peacemaking
2. Managing Military Coalitions
3. Clustering Unmanned Military Systems
4. Deployment & Deployability of Military Systems
5. The Human(e) Factor in Present-day Military Practices
6. Cyber Operations & Cyber Security

Naast het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek draagt de FMW bij aan de verschillende andere officiersopleidingen zoals de Post Academische Opleiding Militair Juridische Dienst Krijgsmacht, de Korte en Specialistische Officiersopleidingen voor de Koninklijke Militaire Academie (KMA), de Maritiem Militaire Opleiding en het Vaktechnisch Onderwijs voor het Koninklijk Instituut voor de Marine (KIM) en de verschillende loopbaanopleidingen voor het Instituut Defensie Leergangen (IDL).

Ten slotte levert de FMW expertise in de vorm van maatwerkcursussen en of beleidsadviezen/ -ondersteuning. In 2014 zijn voor verschillende opdrachtgevers ondermeer de volgende cursussen door de FMW verzorgd: de (Advanced) Airpower Course (in opdracht van CLSK), de International Security Course (in opdracht van Souchef Internationale Militaire Samenwerking (SCIMS) voor deelnemers uit verschillende Afrikaanse landen), zes cursussen Life Cycle Management (ten behoeve van DMO) en in opdracht van de CDS zijn drie , train the trainer, verdiepingscursussen militaire ethiek verzorgd. Daarnaast heeft de FMW geadviseerd bij en ondersteuning geleverd voor visie- en doctrineontwikkeling t.b.v. de Minister van Defensie, CDS en de verschillende commandanten van de Operationele Commando's (OPCO's).

Door de bezuinigingen bij het Ministerie van Defensie¹ is de FMW in 2013 gereorganiseerd en moest de FMW vanaf 2014 met bijna 30% minder mensen dezelfde kwaliteit van onderwijs en onderzoek leveren. De medewerkers van de FMW hebben er alles aan gedaan om in overleg met de afnemers de kwaliteit van de geleverde diensten te handhaven. Het onderwijs is generieker geworden en meer gestroomlijnd waardoor een efficiëncyslag gemaakt kon worden. Deze maatregelen zijn echter niet toereikend geweest om de gehele bezuiniging op te vangen; de nadelige gevolgen van de bezuinigingen zijn vanaf 2014 duidelijk merkbaar. Eind 2014 is gestart met de evaluatie van de reorganisatie en de voorlopige uitkomst van deze evaluatie is dat er tijdens de reorganisatie bij de FMW meer bezuinigd is dan de eerder vastgestelde bezuinigingsopdracht van 40 VTE². De uitvoering van de opgelegde taken van de FMW is door deze bezuiniging onder druk komen te staan. De personele reducties, gecombineerd met de financiële bezuinigingsopdracht waardoor de FMW geen eigen AIO's meer kan aanstellen, hebben vooral nadelige gevolgen gehad voor de onderzoeksoutput van de FMW. De onderzoekstijd van het wetenschappelijk personeel is het afgelopen jaar (ten dele) gebruikt voor onderwijstaken, waardoor het onderwijs nog niet nadelig beïnvloed is door de bezuinigingen. De onderzoekscapaciteit is ten opzichte van 2013 met meer dan 30% afgenomen en hierdoor is ook de onderzoeksoutput verminderd. Er is een duidelijke teruggang te zien in het aantal publicaties van wetenschappelijke boeken en (inter)nationale artikelen in wetenschappelijke journals.

Indien in deze situatie geen verandering wordt aangebracht zal de verminderde onderzoeksoutput op termijn wel nadelige gevolgen hebben voor de kwaliteit en innovatie van het wetenschappelijke onderwijs; immers dit onderwijs wordt gevoed door het wetenschappelijk onderzoek dat uitgevoerd wordt door de wetenschappelijke staf van de FMW. Uiteindelijk kunnen de heraccreditaties van het wetenschappelijk onderwijs hierdoor in gevaar komen.

Het stichtingsbestuur adviseert, vanuit haar verantwoordelijkheid voor het verzorgen van de wetenschappelijk geaccrediteerde bachelor- en masteropleidingen t.b.v. officieren van de Nederlandse krijgsmacht en vanuit haar verantwoordelijkheid voor het verlenen van graden behorende bij dit wetenschappelijk onderwijs, dan ook met klem om op korte termijn maatregelen te nemen om de benodigde (personele) middelen beschikbaar te stellen zodat de FMW haar onderwijs- en onderzoekstaken conform de eisen van de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek én conform de wensen van de verschillende opdrachtgevers binnen het Ministerie van Defensie uit kan voeren.

Voorzitter Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA,
Luitenant-generaal b.d. dr. D. Starink

¹ Beleidsbrief Defensie, "Defensie na de kredietcrisis", d.d. 08/04/2011 (BS 2011011591).

² Bron: Blauwdruk Opleidings-, Trainings- en Kennisproductieveld (Blauwdruk OT&K), d.d. 01/08/2011.

2. BESTUUR EN BEHEER VAN DE FMW

2.1 Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA

De Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek schrijft voor dat een instelling voor hoger onderwijs, die in aanmerking wenst te komen voor accreditatie van haar opleidingen, een rechtspersoon dient te zijn "met volledige rechtsbevoegdheid die initiële opleidingen verzorgt met uitzondering van de Staat of een instelling of een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die post-initiële masteropleidingen verzorgt met uitzondering van de Staat". Dit is de reden waarom de FMW, het onderdeel van de NLDA dat de wetenschappelijke bachelor- en masteropleidingen voor (aspirant) officieren verzorgt, ondergebracht is in de Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA (SWOON³).

De Stichting heeft (artikel 2, lid 1 van de statuten⁴) ten doel:

1. Het verzorgen van de wetenschappelijke bachelor en masterprogramma's als onderdeel van de officiersopleiding van officieren in de Nederlandse krijgsmacht, in overeenstemming met de eisen van de wet.
2. Het verlenen van graden die behoren bij wetenschappelijk onderwijs.
3. Het laten accrediten en geaccrediteerd houden van deze opleidingen bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO).
4. Het verzorgen van wetenschappelijk onderzoek ter ondersteuning van de wetenschappelijke opleidingen.

De Stichting tracht dit doel te bereiken (artikel 2 lid 2 van de statuten) door onder meer:

1. Het verzorgen van het wetenschappelijk onderwijs- en onderzoeksprogramma onder de naam Faculteit Militaire Wetenschappen;
2. Het vaststellen van het wetenschappelijk onderwijsprogramma;
3. Het verzorgen van initiële wetenschappelijke opleidingen, het verzorgen van de examinering en het uitreiken van graden en getuigschriften;
4. Het verzorgen van wetenschappelijk onderzoek;
5. Het verrichten van alle overige handelingen die dienstig zijn voor het bereiken van de doelstelling.

Het bestuur van de Stichting wordt gevormd door een College van Bestuur. Het College van Bestuur bestaat uit vijf natuurlijke personen, waaronder de Commandant van de Nederlandse Defensie Academie.

Samenstelling bestuur van de Stichting:

Voorzitter:	Luitenant-generaal b.d. dr. D. Starink
Lid:	Prof. dr. W. Lemstra
Lid:	Ing. A.H. Lundqvist
Lid:	J.F. Sistermans
Lid:	Generaal-majoor T.W.B. Vleugels

³ Hierna ook genoemd: de Stichting.

⁴ Oprichtingsakte Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en onderzoek NLDA, 30012061; Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn advocaten en notarissen, Den Haag 30 juni 2011.

2.2 Statutaire organen van de Stichting

De Stichting kent de volgende statutaire organen (artikel 4 van de statuten):

1. het Stichtingsbestuur
2. de Decaan van de FMW
3. het Faculteitsbestuur
4. de Wetenschappelijke Adviesraad
5. de Examencommissies.

De Decaan van de FMW staat het Stichtingsbestuur bij als adviseur. De Decaan dient het Stichtingsbestuur gevraagd en ongevraagd van advies ten aanzien van de voorbereiding en uitvoering van het wetenschappelijke onderwijs en onderzoek van de NLDA (artikel 10 van de statuten).

Het Stichtingsbestuur heeft de voorbereiding en uitvoering van het wetenschappelijke onderwijs en onderzoek, waarvoor het Stichtingsbestuur verantwoordelijk is, opgedragen aan het Faculteitsbestuur. De taken en bevoegdheden van het Faculteitsbestuur staan beschreven in het Faculteitsreglement.

Samenstelling Faculteitsbestuur in 2014:

Decaan FMW:	Prof. dr. H. Rudolph
Portefeuillehouder Onderwijs:	Dr. M.T.I.B. Bollen
Portefeuillehouder Onderzoek:	Prof. dr. ir. P.J. Oonincx
Portefeuillehouder Outreach:	CDRE prof. dr. F.P.B. Osinga
Studentlid Faculteitsbestuur:	LTZ 3 W.A. Fris
Secretaris Faculteitsbestuur:	Drs. E.T.M. Vos

Foto impressie Opening Academisch Jaar 2014-2015: 28-08-2014, Ms Johan de Witt te Den Helder

De Stichting kent een Wetenschappelijke Adviesraad (WAR). Deze heeft, conform artikel 12 van de statuten, tot taak de academische onafhankelijkheid van de Stichting in het kader van de accreditatie van de wetenschappelijke opleidingen te waarborgen. Daarnaast adviseert de WAR het stichtingsbestuur over het strategisch programma, het onderzoeksprogramma en het leerstoelen- en UHD-plan van de FMW. Tevens adviseert de WAR over de benoeming van de Decaan en hoogleraren van de FMW.

Samenstelling Wetenschappelijke Adviesraad (in 2014):

Voorzitter:	Prof. mr. A.H.A. Soons
Lid:	Prof. dr. Th. Baller
Lid:	Luitenant-generaal b.d. B.A.C. Droste
Lid:	Prof. dr. I. Duyvesteyn
Lid:	Prof. dr. M. Junger
Lid:	Prof. dr. H.W. Volberda
Lid:	Prof. dr. ir. P.C. de Weerd-Nederhof

Het stichtingsbestuur heeft voor elke wetenschappelijke opleiding een examencommissie ingesteld conform artikel 7.12 van de wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Deze examencommissies bewaken namens het stichtingsbestuur de kwaliteit van de tentamens en examens en zien toe op de uitvoering van de door het stichtingsbestuur jaarlijks vastgestelde Onderwijs- en Examenregelingen (OER'n). De examencommissies zijn daarnaast verantwoordelijk voor de studeerbaarheid van de opleiding en het vaststellen van de toelaatbaarheid op grond van het FMW vooropleidingenbeleid.

Door het Faculteitsbestuur zijn naast de examencommissies, per wetenschappelijke opleiding een opleidingsbestuur (OB) en een opleidingscommissie ingesteld. De opleidingsbesturen zijn primair verantwoordelijk voor de kwaliteit van het curriculum, de samenhang binnen het curriculum, de organisatie, evaluatie en verbetering van het onderwijs, het aanbieden van studiebegeleiding in de vorm van studiementoraten en voor de eindresultaten (scripties en eindwerken). Het OB is tevens verantwoordelijk voor de jaarlijkse actualisatie van de onderwijsdocumentatie (programma- en studiegids; scriptiehandleiding en cursusdossiers). De opleidingscommissies keuren jaarlijks de Onderwijs- en Examenreglementen en de onderwijsdocumentatie goed en bewaken de kwaliteitsborgingcyclus binnen de opleiding. Als zodanig kunnen zij gevraagd en ongevraagd het OB en de Decaan adviseren. Ten slotte is binnen de FMW de Faculteitsraad ingesteld. De Faculteitsraad adviseert en overlegt met de Decaan t.a.v. alle processen waarover hij beslissingsbevoegdheid heeft. In de praktijk betreft dit vooral onderwijs- en onderzoeksprocessen⁵. Gedurende kalenderjaar 2014 heeft de FMW onderwijsorganisatie haar verantwoordelijkheden t.a.v. het wetenschappelijk onderwijs genomen en uitgevoerd. Zij is hierin in belangrijke mate ondersteund door de onderwijsbureaus van de FMW in Breda en Den Helder.

2.3 Studenten en docenten van de FMW

Aantallen studenten in 2014 bij de Faculteit Militaire Wetenschappen⁶

BA Krijgswetenschappen:	103
BSc Militaire Bedrijfswetenschappen:	123
BSc Militaire Systemen & Technologie (incl. Civiele Techniek):	141
MA Military Strategic Studies	93
Studenten in schakelprogramma ter toelating op MA MSS	20
Totaal:	480

⁵ Het jaarverslag van de Faculteitsraad is als bijlage 2 van dit jaarverslag gevoegd.

⁶ Peildatum januari 2015.

Totaal aantal afgestudeerden in 2014 aan de Faculteit Militaire Wetenschappen

BA Krijgswetenschappen:	35
BSc Militaire Bedrijfswetenschappen:	36
BSc Militaire Systemen & Technologie (incl. Civiele Techniek):	19
Totaal:	90

De formatie in VTE'n FMW-personeel in 2014

Hoogleraren:	12 VTE
Universitair hoofddocenten:	23 VTE
Universitair docenten:	48 VTE
Docenten:	15 VTE
Staf/Ondersteunend personeel:	20 VTE
Totaal:	118 VTE

Jaarlijks tijdens de Opening van het Academisch Jaar reikt de Faculteit Militaire Wetenschappen de prijs uit voor de beste bachelorscriptie. De naamgever van de prijs, voormalig decaan van de FMW Commandeur buiten dienst ir. Hein Sabelis, reikte in 2014 zelf de prijs uit. MBW cadet-vaandrig Heleen Sikkes nam de prijs in ontvangst voor haar scriptie 'Jurk met baard. Een casestudy naar de culturele frames ten aanzien van moslims binnen de initiële opleiding van de Koninklijke Landmacht'.

De Hein Sabelis-prijs is het beeldje de 'thinking soldier' van kunstenaar John Mostert. De 'krijgsman' is volgens hem meer dan het stereotype beeld dat de buitenwereld vaak heeft. Zo heeft hij geprobeerd om de vechter als denker neer te zetten.

3. TERUGBLIK OP 2014, VOORUITBLIK OP 2015

3.1 Algemene terugblik op de FMW in 2014

Vanaf 1 januari 2014 beschikt de gereorganiseerde FMW ten behoeve van de uitvoering van de wetenschappelijke onderwijs- en onderzoeksactiviteiten over drie vakgroepen: namelijk Krijgswetenschappen (KW), Militaire Bedrijfswetenschappen (MBW) en Militair Technische Wetenschappen (MTW). Per vakgroep is een vakgroepvoorzitter, tevens portefeuillehouder in het Faculteitsbestuur, benoemd. In totaal bestaat de wetenschappelijke staf (HL'n, UHD'n en UD'n) van de FMW in 2014 uit 83 VTE aangevuld met 15 VTE docentencapaciteit (vooral t.b.v. het niet-wetenschappelijk onderwijs en ter ondersteuning van het wetenschappelijk onderwijs). De Decaan en ondersteunende staf (bestuursondersteuning, onderzoeksbureau, onderwijsbureaus en managementassistenten) bestaat uit bijna 20 VTE. De totale omvang van de FMW was daarmee ca. 118 VTE. Met deze personele capaciteit verzorgt de faculteit zowel het wetenschappelijk als niet-wetenschappelijk onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek.

Van de wetenschappelijke staf van de FMW is ca. 60% van de capaciteit gereserveerd voor het wetenschappelijk onderwijs, 30% voor het wetenschappelijk onderzoek en 10% ten behoeve van bestuurlijke taken. Voor het niet-wetenschappelijke onderwijs is intern de NLDA afgesproken dat de FMW van haar totale capaciteit in totaal 18,5 VTE beschikbaar stelt voor de niet-wetenschappelijke officersopleidingen: 10 VTE t.b.v. de KMA, 6 VTE t.b.v. het KIM en 2,5 VTE t.b.v. het IDL. De FMW levert daarnaast nog 0,5 VTE aan wetenschappelijk personeel t.b.v. het Expertisecentrum Leiderschap Defensie; in het bijzonder voor expertise t.b.v. Defensie-brede trainingen op het gebied van morele professionaliteit en leiderschap. Overige onderwijsactiviteiten van de FMW t.b.v. de defensieorganisatie worden in overleg met een opdrachtgever ontwikkeld en uitgevoerd, waarbij het uitgangspunt is dat alleen restcapaciteit ingezet wordt. Voor onderwijs- en onderzoeksactiviteiten t.b.v. derden is tevens het uitgangspunt dat deze activiteiten bekostigd moeten worden door de opdrachtgever.

In 2014 heeft de FMW voor de eerste keer de onderwijstaken met de gereorganiseerde organisatie uitgevoerd. Om met minder onderwijscapaciteit toch de gewenste kwaliteit te leveren, zijn de onderwijsprogramma's van de bacheloropleidingen KW, MBW en MS&T gestroomlijnd. De studentevaluaties in 2014 waren overwegend positief en de nog openstaande verbeterpunten zullen in 2015 uitgevoerd en gemonitord worden. In de hoofdstukken 4, 5 en 6 wordt per bacheloropleiding ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen en rendementsgegevens van de betreffende opleiding. In hoofdstuk 7 worden de ontwikkelingen en studentenaantallen van de masteropleiding MSS beschreven.

De onderzoekscapaciteit is door de reorganisatie in 2014 steeds meer onder druk komen te staan. Onderzoekstijd wordt gebruikt voor onderwijstaken waardoor de onderzoeksoutput na verloop van tijd sterk zal verminderen. De consequenties van de personele reducties, gecombineerd met de financiële bezuinigingsopdracht waardoor de FMW geen eigen AIO's meer kan aanstellen, zijn al zichtbaar in de onderzoeksoutput van het afgelopen jaar, maar zullen de komende jaren nog duidelijker tot uiting komen. De belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van onderzoek en de onderzoeksoutput, van zowel de wetenschappelijke staf FMW als van de promovendi en AIO's verbonden aan de FMW, staan in hoofdstuk 8 van dit jaarverslag beschreven.

Aan een aantal opleiding overstijgende projecten in 2014 wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk zal een vooruitblik geworpen worden op de te verwachten ontwikkelingen in 2015 zowel op het gebied van onderwijs als onderzoek.

3.2 Synchronisatie FMW onderwijs met officiersopleidingen aan KMA & KIM

Sinds de oprichting van de NLDA in 2005 is getracht het onderwijs van de verschillende initiële officiersopleidingen te synchroniseren. Het huidige generieke jaarrooster van de NLDA is gebaseerd op verschillen in opleidingssystematiek en fasering van de initiële officiersopleidingen aan het KIM en de KMA. Vanuit het oogpunt van officiersvorming hecht de NLDA aan een verblijf van tenminste een jaar voor de adelborsten op het KIM en voor de cadetten op de KMA. Door verschillen in de huidige opleidingssystematiek en jaarroosters (zie figuur 1) start en eindigt de propedeutische fase (1^e en 2^e semester) van de bacheloropleidingen KW, MBW en MS&T in Breda en Den Helder op verschillende momenten (zie de witte pijlen in figuur 1). Uitgedrukt in onderwijslast betekent dit dat FMW-docenten i.p.v. 2 x 60 EC (1 x voor de gezamenlijke propedeuse MBW/KW en 1 x voor de propedeuse MS&T), 2 x 120 EC propedeutisch onderwijs uitvoeren (zowel de gehele propedeuse KW/MBW als de gehele propedeuse MS&T worden 2 x uitgevoerd; 1 x in Breda en 1 x in Den Helder). Vanaf de start van de postpropedeutische fase, circa anderhalf jaar na hun opkomst⁷, verhuizen de cadetten en adelborsten (aspirant-officieren) naar hun studielocatie in Den Helder of Breda. Het begrip studielocatie refereert hierbij aan de vestigingsplaats van het opleidingsbestuur van de bacheloropleiding. Het OB MS&T is gevestigd in Den Helder en OB KW en MBW zijn gevestigd in Breda. Vanwege de per 1 januari 2014 ingeboekte personele reducties heeft de FMW belang bij een vroegtijdiger moment van verhuizing naar de studielocatie. Dit zal leiden tot vermindering van de onderwijslast. Hoewel het 1^e semester (de huidige GOO) ook na synchronisatie 2 x zal worden uitgevoerd (op beide FMW-locaties Den Helder en Breda) zal verhuizing naar de studielocatie zo snel mogelijk na afloop van het 1^e semester een maximale “winst” van 5 VTE onderwijscapaciteit opleveren⁸. Deze winst is overigens virtueel te noemen, omdat de VTE'n tijdens de reorganisatie NLDA reeds zijn ingeleverd. Om dezelfde reden heeft de FMW belang bij het beperken van de frequentie van uitvoering van het deel van de GOO-inleidingen dat zowel door studenten aan de Korte en Specifieke Officiersopleiding (KOO/SOO) als Militair Wetenschappelijke Opleiding (MWO) wordt gevolgd.

Figuur 1 Huidige generieke jaarroosters NLDA

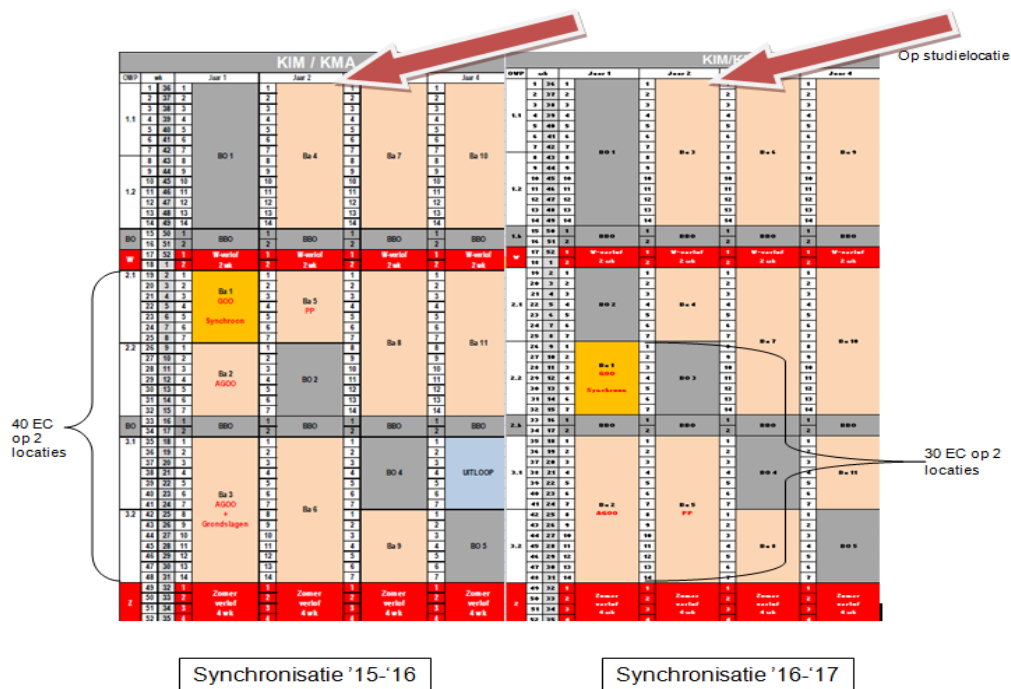
⁷ Het vaktechnisch onderwijs t.b.v. adelborsten van Korps Mariniers en Zeedienst worden hier buiten beschouwing gelaten.

⁸ Hierbij wordt uitgegaan van een onderwijsbelasting van de wetenschappelijke staf van 12 EC per jaar.

Een NLDA-werkgroep heeft een aantal varianten van generieke jaarroosters opgeleverd en heeft de voor- en nadelen aan C-NLDA gepresenteerd. Op basis daarvan is door C-NLDA een voorkeursrooster geïdentificeerd (een trimestersysteem) dat vanaf het studiejaar 2015/16 ingevoerd zal worden. Commandant NLDA heeft hiertoe in januari 2015 het besluit genomen dat:

1. per academisch jaar 2015-2016: verhuizing naar de studielocatie na 40 EC bacheloronderwijs;
2. per academisch jaar 2016-2017 en volgende: verhuizing naar de studielocatie na 30 EC;
3. KOO cadetten en adelborsten van KMA en KIM volgen voor 10 EC de drie KW-inleidingen uit de GOO zoveel mogelijk synchroon met cadetten en adelborsten MWO.

C-NLDA heeft besloten dat in het najaar 2016 een evaluatie van het nieuwe gesynchroniseerde jaarrooster (zie figuur 2) uitgevoerd zal worden.

Figuur 2 Gesynchroniseerde jaarroosters NLDA vanaf 2015/2016

In 2015 zullen de FMW opleidingsbesturen van de bacheloropleidingen zich buigen over de consequenties van het omschakelen naar een trimestersysteem en het opvangen van tijdelijke problemen gedurende de transitiefase (m.n. van belang voor opkomst 2013 en studievertragers). Hierbij wordt speciaal aandacht besteed aan de leerlijnen, de fasering en studielast van de cursussen.

3.3 Projectgroep Portfolio Innovatie Militaire Technische Wetenschappen

In september 2013 heeft de decaan FMW de projectgroep Portfolio Innovatie Militaire Technische Wetenschappen (PI-MTW) ingesteld met de opdracht een studie te verrichten naar de optimale samenstelling van de MTW expertise-, opleidings- en dienstenportfolio. De projectgroep richtte zich niet alleen op de bestaande activiteiten van de capaciteitsgroep MTW, maar beoordeelde vooral nieuwe mogelijkheden op hun levensvatbaarheid. De opdracht omvatte zowel opleidingen als andere vormen van benutting van technisch-wetenschappelijke expertise.

De projectgroep heeft medio november 2013 een eerste rapportage⁹ opgeleverd. De projectgroep stelt in deze rapportage dat binnen Defensie behoefte is aan de opbouw en borging van kennis van militaire systemen en processen. In verschillende technische functies is een academisch werk- en denkniveau vereist. Hierin wordt deels door de FMW voorzien met de wetenschappelijke Bachelor opleiding MS&T. Vanuit de Defensieorganisatie komen de laatste jaren signalen dat er niet alleen behoefte is aan verruiming van het aanbod aan technische opleidingen, maar tevens neemt het aantal verzoeken tot het leveren van technisch-wetenschappelijke expertise door de FMW toe.

De projectgroep heeft drie levensvatbaar geachte business modellen onderzocht:

- 1) de Ultimate Master: in beginsel een eenjarige geaccrediteerde wetenschappelijke master die verzorgd wordt door de FMW (locatie Den Helder), bestaande uit een aantal samenhangende onderwijsmodules met een specialisatiedomein,
- 2) het Expertise Centre: onderzoek door al dan niet gedetacheerde defensiemedewerkers, met expert courses en coaching van de wetenschappelijke staf, aangevuld met tijdelijke onderzoekers, zoals promovendi en postdocs, en
- 3) de International Military Master: een geaccrediteerde tweejarige wetenschappelijke master in samenwerking met Europese zusterinstituten, met een significante bijdrage vanuit de FMW op het gebied van Militaire Systemen & Technologie.

Op verzoek van C-NLDA en Decaan FMW is op basis van het rapport van de projectgroep gekozen om de business modellen 1 en 2 te combineren en de master op hoofdlijnen verder uit te werken. Deze voorstellen zijn besproken in de NLDA-raad van 3 april 2014. In deze NLDA-raad is besloten dat de FMW de opdracht krijgt om een militair-relevante Technisch-Wetenschappelijke masteropleiding (TW-Ma) te ontwikkelen en uit te gaan voeren. Deze masteropleiding moet voorzien in de behoefte van de Nederlandse defensieorganisatie aan een verdieping van technisch-wetenschappelijke kennis bij officieren, verdergaand dan het geaccrediteerde bacheloronderwijs Militaire Systemen & Technologie dat door de FMW wordt verzorgd. De master zal jaarlijks aan een doelgroep van maximaal 45 personen aangeboden worden, waarvan ca. 30% civiele studenten. De benodigde personele capaciteit is door de FMW berekend en moet in een overleg met de Directie Aansturen Operationele Gereedheid (DAOG) geregeld worden. In 2014 heeft de FMW, t.b.v. dit overleg een business case opgesteld. Deze business case is gebaseerd op het opleidingsontwerp dat de TW-Ma aangeboden wordt als een in deeltijd te volgen 60 EC wetenschappelijke opleiding met een gemeenschappelijke kern, twee keuzetracks (een systeem- en een procesgeoriënteerde specialisatie) en een individuele scriptie. De berekende personele capaciteit hiervoor is: 7 VTE wetenschappelijk personeel en 1 VTE ondersteuning. In december 2014 tijdens een NLDA-raad bleek dat de benodigde personele capaciteit nog steeds niet gerealiseerd was. Daarom is in januari 2015 een aangevulde business case geschreven waarin de aanvullende vragen van de DAOG geadresseerd zijn¹⁰.

3.4 European Joint Master in Strategic Border Management (EJMSBM)

Medio 2012 heeft de CDS de NLDA/FMW verzocht tot participatie, samen met collega's van de Koninklijke Marechaussee (KMar), in de ontwikkeling en uitvoering van de European Joint Master in Strategic Border Management (EJMSBM), waaraan verschillende Europese landen samenwerken. De betrokken landen hebben te maken met verschillende Ministeries van Onderwijs met eigen regels en wetten. Uiteindelijk is de master vastgesteld op 90 EC met een studieduur van anderhalf jaar. De master is een, door Frontex (agentschap van de Europese Unie) geïnitieerde en betaalde,

⁹ Rapportage projectgroep Portfolio Innovatie Militaire Technische Wetenschappen (PI-MTW): "*Scientific Forces' Scout Report*", F. Absil et al., Den Helder, 11 november 2013.

¹⁰ Business case Technische Master FMW, d.d. 16 januari 2015.

wetenschappelijke master. In 2013 en 2014 zijn er verschillende bijeenkomsten gepland om deze master verder vorm te geven. Zes van de 28 Europese landen die een, voor Strategic Border Management, relevante geaccrediteerde onderwijsinstelling hebben (het consortium) zijn betrokken geweest bij het ontwikkeltraject.

De opleiding is op 3 december 2014 op de beoogde Nederlandse onderwijslocatie in Amsterdam (KMar) op basis van een Europees accreditatiekader beoordeeld door een onafhankelijke commissie bestaande uit internationale experts. De commissie heeft geconcludeerd dat de opleiding voldoet aan de eisen die op universitair niveau worden gesteld. Het bestuur van de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) zal in 2015 de beslissing nemen t.a.v. een al dan niet positieve validatie.

EJMSBM is hiermee de tweede masteropleiding die, naast de master MSS onder auspiciën van de SWOON is aangeboden voor een wetenschappelijke accreditatie.

De consortiumlanden zijn gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het uitreiken van een Joint Degree. De master is bedoeld voor officieren van de KMar, politie en vergelijkbare Europese Border Guard organisaties zoals de Guardia Civil, Police Nationale en Carabinieri en andere EU of VN organisaties waarmee wordt samengewerkt. Instroomeisen zijn onder andere een relevant bachelordiploma en tenminste drie jaar ervaring in een grensbewakingsfunctie. Na een positief besluit van het NVAO-bestuur, zal ieder EU land jaarlijks 1 tot 3 studenten naar deze master sturen, waardoor elke klas zal bestaan uit studenten uit zoveel mogelijk verschillende Europese landen. De eerste groep studenten start in het collegejaar 2015-2016.

De FMW levert i.s.m. vertegenwoordigers van de KMar expertise voor het ontwikkelen en uitvoeren van drie van de tien modules van deze master: 'Fundamental Rights and Ethics (5 EC)', 'Researching Management Practices (5 EC)' en 'Researching Integrated Practices (10 EC)'. Naast het verzorgen van deze drie modules zal de FMW ook betrokken zijn bij het begeleiden van afstudeerscripties. Daarnaast levert de FMW capaciteit t.b.v. studievoortganginformatie, onderwijsadministratie, module- en opleidingsbestuur, coördinatie en kwaliteitsborging. De decaan FMW is lid van de Governing Board ten behoeve van deze master. Ter compensatie ontvangt de FMW 2 VTE onderwijs- en onderzoek capaciteit van C-KMar.

3.5 Vooruitblik op 2015

3.5.1 Onderwijs

November 2014 hebben alle opleidingsbesturen ter voorbereiding op de geplande heraccreditatie van de bacheloropleidingen in 2017 midterm reviews georganiseerd. Op basis van deze tussentijdse zelfevaluaties zijn verbetermaatregelen gedefinieerd die in 2015 en 2016 uitgevoerd worden. In de volgende hoofdstukken van dit onderwijsjaarverslag zal per bacheloropleiding specifiek worden in gegaan op deze midterm reviews en de daaruit voortvloeiende verbetermaatregelen. September 2015 zal een FMW-onderwijsdag georganiseerd worden waarin een gezamenlijke start gemaakt zal worden richting de heraccreditaties van de bacheloropleidingen in 2017.

De eerste groep studenten van de master MSS zal 05 juni 2015, tijdens een feestelijke ceremonie, hun master degree (MA) uitgereikt krijgen. Op basis van de evaluatiegegevens van deze, maar ook van de volgende groepen studenten, zal het curriculum waar nodig aangepast worden. Het OB MSS zal in

2015 onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om MSS naast de deeltijd variant ook voltijds aan te bieden (i.p.v. 1 contactdag per week, 2 contactdagen per week gedurende 40 EC). Indien dit mogelijk is, zou dit het voor buitenlandse militaire studenten eenvoudiger maken om MSS te volgen. De scriptie kan dan op de werklocatie worden geschreven.

De masteropleiding EJMSBM zal zoals eerder beschreven, in het academisch jaar 2015/2016 starten met een (pilot)opleiding. In 2015 zal de FMW de modules waarvoor zij verantwoordelijk is verder uitwerken, voorbereiden en uitvoeren.

Voor diverse doelgroepen uit de defensieorganisatie worden, in opdracht van verschillende opdrachtgevers binnen MinDef, op verzoek kortere trainingen en cursussen verzorgd. Te denken valt hierbij aan de cursus 'Airpower Course' en 'Advanced Airpower Course' voor officieren van CLSK, 'Crew Resource Management' voor officieren CZSK, 'Verdiepingscursus Militaire Ethiek' en de 'Postacademische Opleiding Militair Juridische Dienst Krijgsmacht' voor alle krijgsmachtdelen of verschillende cursussen voor specifieke doelgroepen op het gebied van 'Deployment and Deployability', 'Human Factors & System Safety' of 'Cyber Security'. Waar mogelijk wordt voor deze cursussen en trainingen gebruik gemaakt van het reguliere FMW-onderwijs en de groepen zullen voor zover mogelijk aangevuld worden met civiele studenten.

De eerder in gang gezette ontwikkelingen op het gebied van internationalisering zullen ook in 2015 verder voortgezet worden. Hierbij gaat het naast de samenwerking in de Europese joint master Strategic Border Management en de mogelijkheid voor buitenlandse studenten om (delen van) de master MSS te volgen ook om verdere samenwerking op onderwijs- en onderzoeksgebied met militaire academies in omliggende landen (België, Duitsland of Groot-Brittannië). Daarnaast zal de FMW gastcolleges verzorgen voor bijvoorbeeld het 'Baltic Defence College' en op verzoek van de defensiestaf (SCIMS) internationale cursussen verzorgen zoals de 'International Security Course' voor diverse Afrikaanse landen in Zuid-Afrika.

3.5.2 Onderzoek

De FMW is voornemens haar wetenschappelijk onderzoek eind 2015 (of begin 2016) te laten beoordelen vanuit het streven de hoge kwaliteit van het FMW onderzoek te waarborgen en mogelijkerwijs op termijn de universitaire status te bemachtigen. In overleg met de WAR en het bestuur van de SWOON is besloten dat de FMW hierin ondersteund zal worden door de QANU (Quality Assurance Netherlands Universities). Ter voorbereiding op deze onderzoeksvisite is medio 2014 een FMW projectgroep ingesteld die de onderzoeksvisite voorbereidt. Deze projectgroep zal in 2015 een zelfevaluatie of nulmeting voorbereiden en uitvoeren. Ook deze nulmeting zal begeleid worden door de QANU. Op basis van de uitkomsten van deze nulmeting zullen actiepunten en verbetermaatregelen geïdentificeerd worden zodat er gericht gewerkt kan worden naar een externe onderzoeksvisite in 2020.

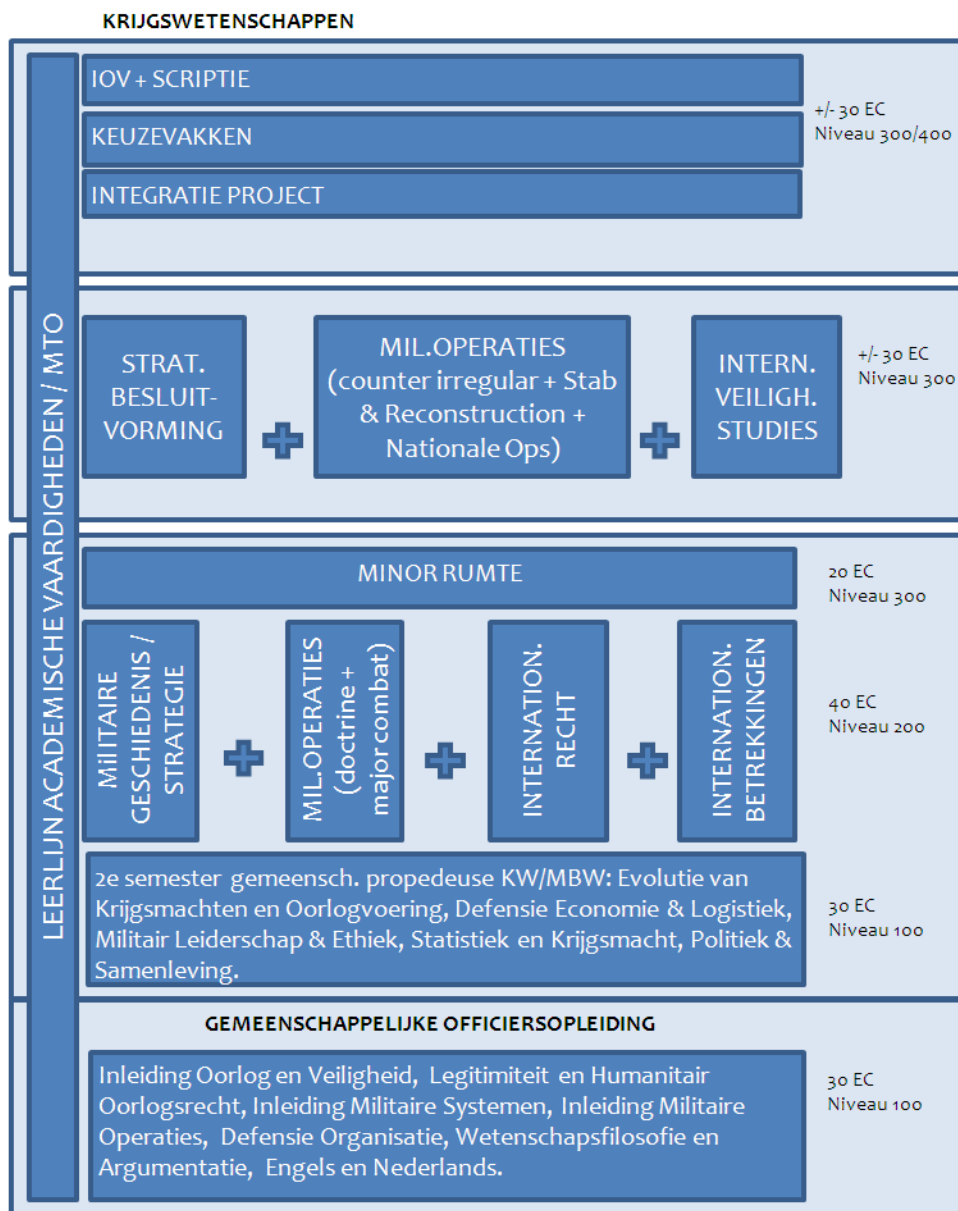
Zowel bij de nulmeting als de daadwerkelijke onderzoeksvisite zal het Standard Evaluation Protocol 2015-2021 leidend zijn. In 2015 zal, ter voorbereiding op de nulmeting, het huidige FMW onderzoeksbeleid geactualiseerd worden. Specifieke aandacht hierin zal besteed worden aan het AIO-beleid van de FMW gericht op de ambitie tot het op termijn verkrijgen van eigen ius promovendi.

In 2015 zal de samenwerking met de verschillende kennisinstituten van, of gerelateerd aan, Defensie op het gebied van het defensiegerelateerde onderzoek voortgezet en, waar mogelijk, geïntensiveerd worden. Tevens zullen FMW onderzoekers participeren in relevante kennisnetwerken van Defensie om zo het FMW-onderzoek onder de aandacht te brengen van deze kennisnetwerken en waar nodig meer te laten aansluiten op de behoefte van de defensieorganisatie.

4. BACHELOR KRIJGSWETENSCHAPPEN (KW)

4.1 Terugblik op 2014

In 2014 is het onderwijs in de vernieuwde bacheloropleiding KW uitgevoerd t.b.v. de opkomstjaren 2012 en 2013 (zie figuur 3) en zijn de vakken die eind 2013 nog niet gereed waren verder ontwikkeld. Dit betrof met name de cursussen Militair Historische Analyse Normandië gekoppeld aan Methoden en Technieken van Onderzoek II, Militaire Operaties I, II, III en IV, Internationale Veiligheidsstudies en Militaire Geschiedenis/Strategie. In 2014 zijn de cursussen uit het derde bachelorjaar van de oude opleidingsarchitectuur, t.b.v. opkomst 2011, voor de laatste keer verzorgd. Het opleidingsbestuur KW (OB KW) heeft dus in 2014 twee opleidingsprogramma's naast elkaar verzorgd.

Figuur 3: Opleidingsstructuur KW

In 2014 is in opdracht van OB KW een nieuwe scriptiehandleiding opgesteld. Deze handleiding wordt met ingang van de scripties van het studiejaar 2014-2015 gehanteerd. Met name het schrijven van wetenschappelijke teksten, het betogen en argumenteren en het formuleren van probleemstellingen en onderzoeksvragen hebben daarbij de aandacht. Bovendien wil OB KW een aantal scripties ter beoordeling voorleggen aan een panel van (externe) docenten van verwante universitaire opleidingen, om de wijze van normeren en beoordelen extern te laten toetsen. OB KW kan hierbij profiteren van de ervaring die OB MBW met een dergelijke toetsing heeft opgedaan.

Ten slotte heeft OB KW eind 2014 een midterm review gehouden ter voorbereiding op de heraccreditatie van KW in 2017.¹¹

4.2 Postacademische Opleiding Militair Juridische Dienst Krijgsmacht

De postacademische opleiding militair juridische dienst krijgsmacht wordt verzorgd voor de verschillende OPCO's en valt niet onder de bacheloropleiding KW. Maar omdat deze opleiding voor een groot deel wel het bacheloronderwijs van KW volgt, wordt deze opleiding hier in dit hoofdstuk besproken.

In 2013 is op verzoek van hoofd sectie juridische zaken van de CLAS en vervolgens in overleg met Directie Juridische Zaken (DJZ) deze postacademische opleiding voor de militair juridische dienst krijgsmacht, een tweejarige postacademische opleiding voor afgestudeerde juristen, kritisch tegen het licht gehouden en ingekort tot een postacademische opleiding van 1,5 jaar.

De vernieuwde opleiding is gestart vanaf opkomst augustus 2013. De opleiding is bedoeld voor de doelgroep juristen met een masterdegree Nederlands recht. Deze doelgroep volgt eerst – net als alle officieren in opleiding – hun militaire/ maritieme officiersopleiding aan de KMA of KIM. Vervolgens volgt deze groep de GOO m.u.v. de vakken communicatieve vaardigheden Engels en Nederlands (samen 5 EC) en Wetenschapsfilosofie & Argumentatie (3 EC). In plaats van deze GOO vakken volgt deze doelgroep het vak Militaire Operaties I (8 EC) uit het KW-curriculum. Het propedeusevak Statistiek dat geprogrammeerd wordt tijdens de GOO (4 EC) wordt ook niet door deze doelgroep gevolgd. Na de GOO volgt deze groep het vak Militair Leiderschap en Ethiek (6 EC uit de propedeuse KW/MBW) en een aantal vakken militair recht bij de Universiteit van Amsterdam. Tevens zijn er korte praktijkstages gepland voor de juristen bij onder meer de OPCO's en de rechtbank te Arnhem.

In 2014 hebben 3 officieren deze postacademische opleiding gevolgd.

4.3 Midterm review bacheloropleiding KW

De midterm review voor de bacheloropleiding KW is tot stand gekomen vanaf het late voorjaar van 2014. Dit moment was bewust gekozen. De aanbevelingen van de visitatiecommissie van de visitatie in 2010 waren in de vernieuwde bacheloropleiding KW verwerkt en de gevolgen van de aan de FMW opgelegde bezuinigingen hadden geleid tot een nieuwe geactualiseerde GOO, een vernieuwd tweede semester van de gezamenlijke propedeuse KW/MBW en een vernieuwd curriculum met meer interne samenhang. Voorts had de reorganisatie van de FMW per 1 januari 2014 haar beslag gekregen en waren knopen doorgehakt op het gebied van de onderwijs specifieke voorzieningen.

De conclusie van OB KW in de midterm review is dat er de afgelopen jaren veel bereikt is om de bachelor KW te verbeteren. OB KW stelt dat hierdoor een succesvolle heraccreditatie met vertrouwen

¹¹ Midterm review Bacheloropleiding KW, Opleidingsbestuur Krijgswetenschappen, december 2014.

tegemoet kan worden gezien. De midterm review wijst echter ook uit dat op een aantal punten verdere verbeteringen nodig zijn. Op basis van de midterm review gaat OB KW in de jaren op weg naar de visitatie van de bacheloropleiding KW in 2017 werken aan de verdere uitvoering van de gemaakte plannen en verbeterpunten.

OB KW constateert vooruitgang op de volgende punten:

- De aanzienlijke verbetering van afzonderlijke vakken en cursussen van de bachelor KW en het verbeteren van de architectuur en interne samenhang van de opleiding en de versterking van het multidisciplinaire karakter van een aantal cursussen en daarmee van de bachelor KW als geheel.
- De aanzienlijke verruiming van het aantal drempelloze en voorwaardelijke doorstroommasters van de bachelor KW.
- De geslaagde accreditatie van de FMW master MSS als bewijs van het wetenschappelijk niveau van het FMW-personeel in het algemeen en het KW-personeel in het bijzonder en als mogelijkheid externe studenten aan te trekken.
- De uitbreiding van de formatie van de vakgroep KW op het punt van de hoogleraarsbenoemingen en de vergroting van de rol van de hoogleraren in het onderwijs in het algemeen en bij de scripties in het bijzonder. De verhoging van het aandeel docenten met een Basis Kwalificatie Onderwijs (BKO) en de vergroting van het aantal gepromoveerde docenten en de voortgang in de lopende promotietrajecten binnen de vakgroep KW.
- De goede studentenevaluaties van het KW-onderwijs.

OB KW onderkent de volgende actie- of verbeterpunten:

- De voortzetting van de verbetering van de afzonderlijke cursussen van de bacheloropleiding KW en van de samenhang tussen de verschillende cursussen.
- De benchmark van de bacheloropleiding met vergelijkbare andere opleidingen.
- De toetsing van de beoordeling van de eindschrijvingen van KW door een extern panel.
- De voortzetting van de verbetering van de wijzen van toetsing binnen de bacheloropleiding KW.
- Het onderzoek naar het functioneren van alumni van de bacheloropleiding KW in het werkveld en in vervolgopleidingen.

4.4 Onderwijsorganisatie bacheloropleiding KW (in 2014)

Opleidingsbestuur KW

Voorzitter: Prof. dr. H. Amersfoort
Lid: Prof. dr. ir. G.E. Frerks
Lid: Prof. dr. T.D. Gill
Lid: CDRE prof. dr. F. P.B. Osinga
Studentlid: WMR1 M. Wilms
Coördinator: LTKOL A. de Koster

Opleidingscommissie KW:

Voorzitter: Dr. P.H.J. Olsthoorn
Lid: LTKOL R. Brunsting, MPhil
Lid: Prof. dr. W. Klinkert
Lid: Dr. M.G.D. Rothman
Studentlid: CS M.A. Pors
Studentlid: CS J. van Zon

Examencommissie KW:

Voorzitter: KOL mr. dr. J.E.D. Voetelink
Lid: Drs. A.A. Bon
Lid: Dr. Th.B.F.M Brinkel
Extern lid: Prof. dr. P.C. van Fenema

4.5 Aantallen studenten bacheloropleiding KW

Het huidige aantal studenten KW (peildatum januari 2015) wordt hieronder in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1 ► Aantallen studenten in de bacheloropleiding KW

	Totaal aantal studenten ¹²		
	Breda	Den Helder	Totaal N
1 ^e jaars	17	7	24
Non-bachelor Den Helder		1	1
2 ^e jaars	14		14
3 ^e jaars	44		44
4 ^e jaars	20		20
Totaal	95	8	103

In bijlage 3 van dit jaarverslag zijn de rendementcijfers van de propedeuse en de postpropedeutische fase opgenomen.

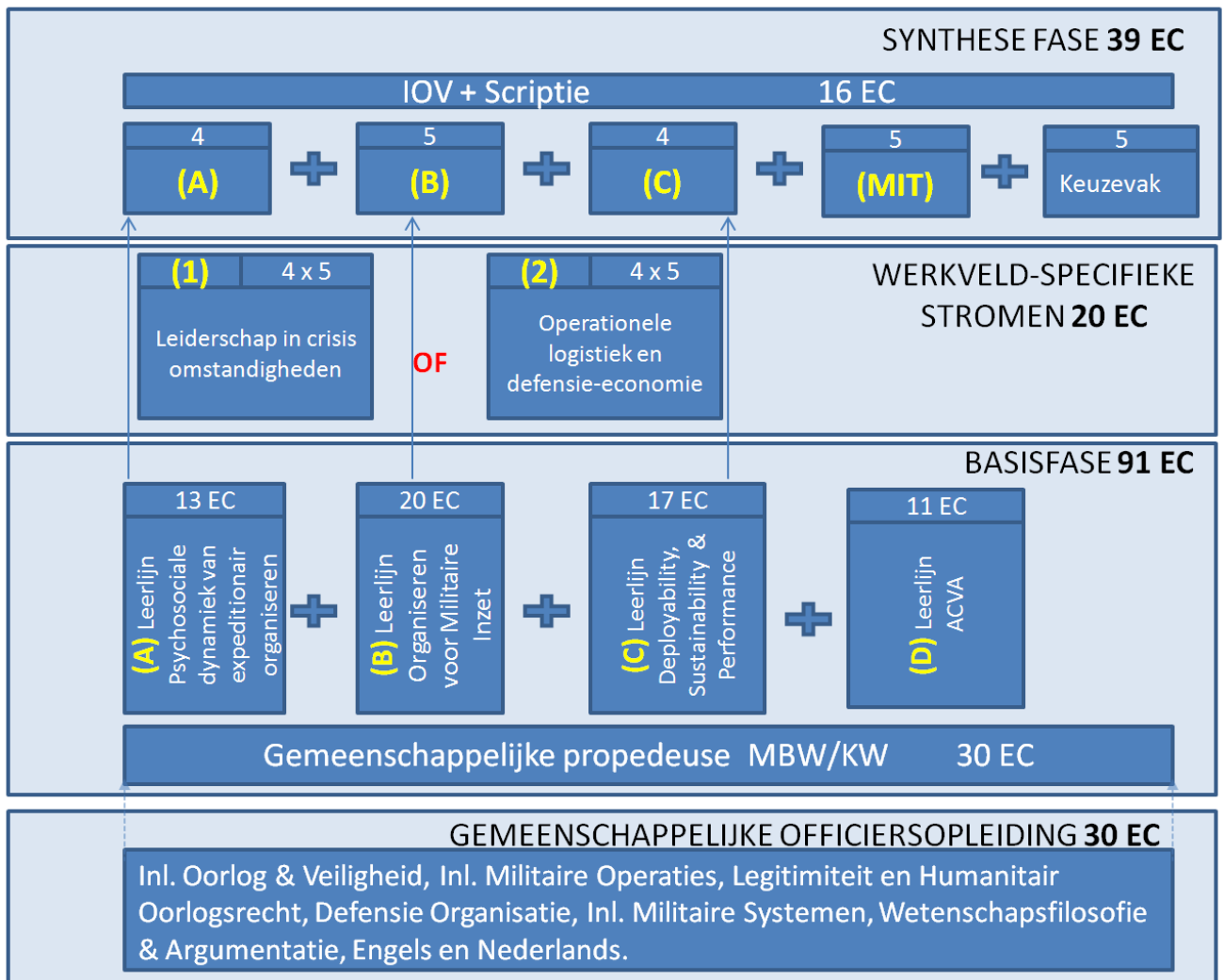
In 2014 zijn in totaal 35 KW studenten geslaagd voor hun bacheloropleiding.

¹² I.v.m. de leesbaarheid wordt gesproken over studenten: dit is een verzamelnaam van alle adelborsten, cadetten en studenten/ cursisten van de FMW.

5. BACHELOR MILITAIRE BEDRIJFSWETENSCHAPPEN (MBW)

5.1 Terugblik op 2014

OB MBW heeft in 2014 verder invulling gegeven aan de herziening van het MBW-curriculum (zie figuur 4). Met name zijn de nieuwe werkveld specifieke stromen ontwikkeld en in het curriculum verplaatst naar het najaar. Tevens is in opdracht van OB MBW door de voorzitter van de opleidingscommissie MBW een onderzoek gedaan naar de kwaliteit en beoordeling van de bachelor scripties. Dit onderzoek is mede georganiseerd in het kader van de midterm review eind 2014 door OB MBW is uitgevoerd.

Figuur 4: Opleidingsarchitectuur MBW

5.2 Terugkomst KMar cadetten in de Militair Wetenschappelijke Opleiding

In 2013 is door Commandant KMar besloten dat de aspirant KMar officieren vanaf academisch jaar 2014/2015 de MWO, inclusief hun bacheloropleiding, aan de NLDA gaan volgen. De KMar had in 2006 besloten om de KMar-cadetten alleen het eerste jaar (militair) op te leiden bij de NLDA en hen aansluitend een geaccrediteerde politiekundige HBO-bachelor aan de Politieacademie te laten volgen. Omdat de bacheloropleidingen van de FMW sinds 2011 wetenschappelijk geaccrediteerd zijn en de

KMar meer verbinding zoekt met de andere krijgsmachtdelen sluit het FMW bacheloronderwijs beter aan op de KMar behoefte. De KMar cadetten volgen vanaf collegejaar 2014-2015 de bacheloropleiding MBW en daartoe zal deze bacheloropleiding t.a.v. casuïstiek en inkleuring ook KMar relevante thema's kiezen. Daarnaast is afgesproken dat KMar cadetten zoveel mogelijk deelnemen aan het generieke MBW-curriculum. Tijdens de propedeuse fase zullen zij, in plaats van het vak Evolutie van Krijgsmacht en Oorlogsvoering, de twee modules materieel en formeel strafrecht (Inleiding strafrecht 1 en 2) aan de Open Universiteit volgen. Tijdens de postpropedeutische fase volgen zij in plaats van het vak Defensie Operationele Logistiek het vak Inleiding juridische vaardigheden 1, eveneens van de Open Universiteit. De vakken van de Open universiteit worden begeleid door FMW-docenten in de vorm van werkcolleges. Daarnaast zullen het integratieproject, de scriptieruimte, het keuzevak en de werkveld specifieke stromen zoveel mogelijk worden gericht op het (onderzoeken van) KMar thema's.

5.3 Midterm review bacheloropleiding MBW

In de zelfevaluatie zijn de doorgevoerde veranderingen in het curriculum, gebaseerd op de verbeterpunten uit het visitatierapport van 2008, geëvalueerd. Immers de onderwijsherzieningen van de afgelopen jaren hadden niet slechts tot doel de consequenties van de reorganisatie het hoofd te bieden, maar ook om het maken van een kwalitatieve verbeterslag. Het belangrijkste uitgangspunt hierbij is geweest dat met het terugbrengen van de zes profileringen binnen de bacheloropleiding MBW naar twee werkveld specifieke stromen. OB MBW heeft hiermee de opleiding beter willen positioneren als nichespeler binnen het totale speelveld van brede bedrijfskundige bacheloropleidingen in Nederland. De definitieve midterm review MBW is in december 2014 aangeboden aan het faculteitsbestuur FMW.¹³

In deze midterm review beantwoordt OB MBW drie vragen:

- (1) Wat beoogt de opleiding?
- (2) Hoe realiseert de opleiding dit?
- (3) Worden de doelstellingen bereikt?

Bij de beantwoording van de eerste twee vragen wordt in de midterm review teruggeblikt op de oorspronkelijke hoofddoelstelling van de bacheloropleiding MBW en de aanbevelingen n.a.v. de onderwijsvisitatie in 2009. De bacheloropleiding MBW is gestoeld op de volgende hoofddoelstelling:

Als voorbereiding op de complexe wereld waarbinnen de Nederlandse officier werkzaam zal zijn, beoogt de MBW-opleiding haar studenten een brede wetenschappelijke bedrijfskundige basis mee te geven, op basis waarvan organisatorische vraagstukken en problemen in het algemeen, en uit het militaire domein in het bijzonder, kunnen worden begrepen en aangepakt.

De MBW-opleiding positioneert zich daarmee nadrukkelijk als een brede bedrijfskundige opleiding op bachelorniveau. Aan dit uitgangspunt is sinds de visitatie in 2009 niet getornd. Het fundament van de MBW opleiding is nog steeds solide. De uitslag van de visitatie in 2009 bood wel aanknopingspunten om de opleiding enerzijds sterker te positioneren en anderzijds inhoudelijk te verbeteren. Destijds zijn verschillende verbetervoorstellen geformuleerd waaronder de volgende:

1. De eigenheid van de MBW-opleiding binnen het totale speelveld aan bedrijfskundige bacheloropleidingen sterker naar voren te brengen. In aansluiting op deze aanbeveling suggereerde de visitatiecommissie de specifieke militair bedrijfs-wetenschappelijke niche van

¹³ Midterm Review Opleiding MBW, opleidingsbestuur Militaire Bedrijfswetenschappen, december 2014.

de opleiding wat prominenter mee te nemen in de analyses om vast te stellen of de doelstellingen in voldoende mate worden gerealiseerd in de opleiding, vooral wat betreft de laatste fase van de bacheloropleiding.

2. De aspecten Operations Research, Projectmanagement en Verandermanagement meer terug te laten komen in de MBW opleiding.
3. De toepassing van de onderzoeksvaardigheden bij het schrijven van de scriptie te verbeteren. Deze aanbeveling was gebaseerd op de volgende constatering:
 - Studenten blijken soms nog moeite te hebben met het conceptueel inkaderen van de vraagstelling en het plaatsen van die vraagstelling in een theoretische discussie; en
 - In de scriptie kan meer aandacht worden besteed aan een reflectie op en verantwoording van de keuzes, vooral met betrekking tot de theorie, de methode of de analyse van data. Hieraan werd naar mening van de visitatiecommissie in de opleiding voldoende aandacht besteed, maar het aspect kwam nog niet voldoende tot uitdrukking in de toepassing daarvan door de studenten bij het schrijven van de scripties.

Bij de onderwijsherziening van het bacheloronderwijs in 2011 hebben bovenstaande inhoudelijke verbeteringsuggesties, samen met de vier hierna genoemde – op de bezuinigingsopdracht aan de FMW gebaseerde - uitgangspunten, centraal gestaan.

- 1) *Het ontwikkelen van een gemeenschappelijke propedeuse met de bachelor KW.*
Deze maatregel was vooral gericht op schaalvergroting (vergroting van student/docent ratio). Het ontwikkelen van een dergelijk gecombineerd programma bood tevens de mogelijkheid om beter invulling te geven aan het unieke karakter van de MBW opleiding ten opzichte van andere bedrijfskundige opleidingen.
- 2) *Het aanpassen van de architectuur van de opleiding op een manier die structurele efficiency winst mogelijk maakt.* Ook deze maatregel was gericht op schaalvergroting omdat beperking van het aantal keuzemogelijkheden en beperking van de omvang in hoeveelheid studiepunten van de keuzeruimte leidt tot een vergroting van student/docent ratio.
- 3) *Het vergroten van uitwisselingsmogelijkheden tussen de verschillende opleidingen van de FMW.* Door het onderwijs op een meer modulaire manier op te bouwen ontstaan, er mogelijkheden tot bijvoorbeeld uitwisseling van keuzevakken tussen de bacheloropleidingen KW en MBW, die in principe voor schaalvergrotingen kunnen worden benut.
- 4) *Het verbeteren van de aansluitmogelijkheden voor HBO/WO instromers en externe studenten.* In de architectuur van de opleiding kunnen er mogelijkheden worden gecreëerd delen van de opleiding open te stellen voor andere studentenstromen.

Samen hebben de ontwikkelingen geleid tot een herziening van het MBW onderwijsprogramma. In figuur 4 is de architectuur van de aangepaste opleiding MBW weergegeven. Met deze nieuwe architectuur positioneert MBW zich onverminderd als een brede bedrijfskundige opleiding.

De derde vraag waarop de midterm review MBW is gestoeld, is de vraag of het herziene curriculum tot het gewenste eindresultaat leidt. De MBW studenten die het herziene bacheloronderwijs MBW volgen zullen dit jaar (2015) aan de werkveld specifieke stromen beginnen. Met andere woorden: er zijn nog geen studenten die het gehele herziene curriculum hebben doorlopen. De vraag of de nieuwe opzet van de MBW opleiding de doelstellingen behaald zal dus nog enige tijd op een antwoord moeten wachten. Toch wordt door OB MBW in de midterm review uitgebreid aandacht besteed aan een, in opdracht van het OB MBW gehouden, onderzoek naar de kwaliteit en beoordeling van de MBW-scripties. Immers de scriptie van elke opleiding vormt het culminatiepunt van de kwaliteit van de opleiding en is daarmee tevens ook het ijkpunt dat een vergelijking met andere opleidingen mogelijk maakt.

Het onderzoeksrapport met betrekking tot een interne en externe validatie van MBW scripties is als bijlage van de midterm review opgenomen.¹⁴ In het rapport staat de volgende vraag centraal: Hoe beoordelen externe referenten het gehele spectrum aan MBW-scripties?

In het onderzoeksrapport wordt hierover het volgende gesteld:

“Van de achttien oordelen was het oordeel van de (acht) externe referenten drie keer hoger dan dat van FMW-docenten. In negen gevallen was het oordeel van externe referenten en FMW-docenten gelijk aan elkaar. Zes keer was het oordeel lager. In drie van die zes gevallen was het oordeel “onvoldoende” en bleef de kwaliteit van de scriptie in de ogen van de externe referenten dus onder de streep! Beoordelen is mensenwerk, dus er is altijd enige ruimte voor interpretatie. Alleen bij een grootschaliger opgezet onderzoek zou men kunnen constateren dat externe referenten systematisch strenger oordelen dan FMW-docenten. De resultaten zijn echter wel aanleiding voor de FMW om waakzaam te blijven aangaande de cesuur, er lijkt immers een lichte tendens naar grotere strengheid bij externe referenten aanwezig te zijn”.

“De drie door de externe referenten als onvoldoende beoordeelde scripties bleken na analyse alle drie scripties te zijn waar “problemen” mee geweest waren. Een van deze scripties was zelfs twee maal afgekeurd door de scriptiebegeleider voor de uiteindelijke scriptieverdediging. Voorzitters dienen zich bewust te zijn van het belang van het oordeel ‘verdedigbaar’ of ‘niet- verdedigbaar’. Mede op basis hiervan zijn twee aanbevelingen gedaan:

1. Bewaak de cesuur! Weersta de verleiding, die ontstaat door tijdsdruk, om scripties over de streep te trekken als zij “mager” zijn.
2. Houdt de streefdatum aan, maar accepteer liever vertraging bij de verdediging dan lagere kwaliteit. Het is pas goed, als het goed is.”

De, op basis van het onderzoek gedane, aanbevelingen zullen de komende jaren door OB MBW uitgevoerd worden.

¹⁴ Goede wijn heeft geen krans. Interne en externe validatie van de kwaliteit van MBW-scripties aan de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie. Onderzoek uitgevoerd in 2014 door dr. R. Moelker, voorzitter Opleidingscommissie MBW.

5.4 Onderwijsorganisatie bacheloropleiding MBW (in 2014)

Opleidingsbestuur MBW:

Voorzitter: Prof. dr. R. Beeres
Lid: Dr. F.J. Kramer
Lid: Dr. E. de Waard
Studentlid: CS T.J. Wehnes

Opleidingscommissie MBW:

Voorzitter: Dr. R. Moelker
Lid: Dr. T. Bijlsma
Lid: Ing. C.A.A. Vermeer
Studentlid: CS M.M.L. Vermeulen
Studentlid: CS R.F.D.A. Schür

Examencommissie MBW:

Voorzitter: Prof. dr. P.C. van Fenema
Lid: Dr. W.F. Schmidt
Lid: KAP K. Smetsers
Extern lid: KOL mr. dr. J.E.D. Voetelink

5.5 Aantallen studenten bacheloropleiding MBW

Het totaal aantal studenten MBW (peildatum januari 2015) wordt hieronder in tabel 2 weergegeven.

Tabel 2 ► Aantallen studenten in de bacheloropleiding MBW

	Totaal aantal studenten		
	Breda	Den Helder	Totaal N
1 ^e jaars	32 + 1 ¹⁵	5	38
Non-bachelor Den Helder	-	-	-
2 ^e jaars	31		31
3 ^e jaars	25		25
4 ^e jaars	29		29
Totaal	118	5	123

In bijlage 3 van dit jaarverslag zijn de rendementcijfers van de propedeuse en de postpropedeutische fase opgenomen.

In 2014 zijn in totaal 36 MBW studenten geslaagd voor hun bacheloropleiding.

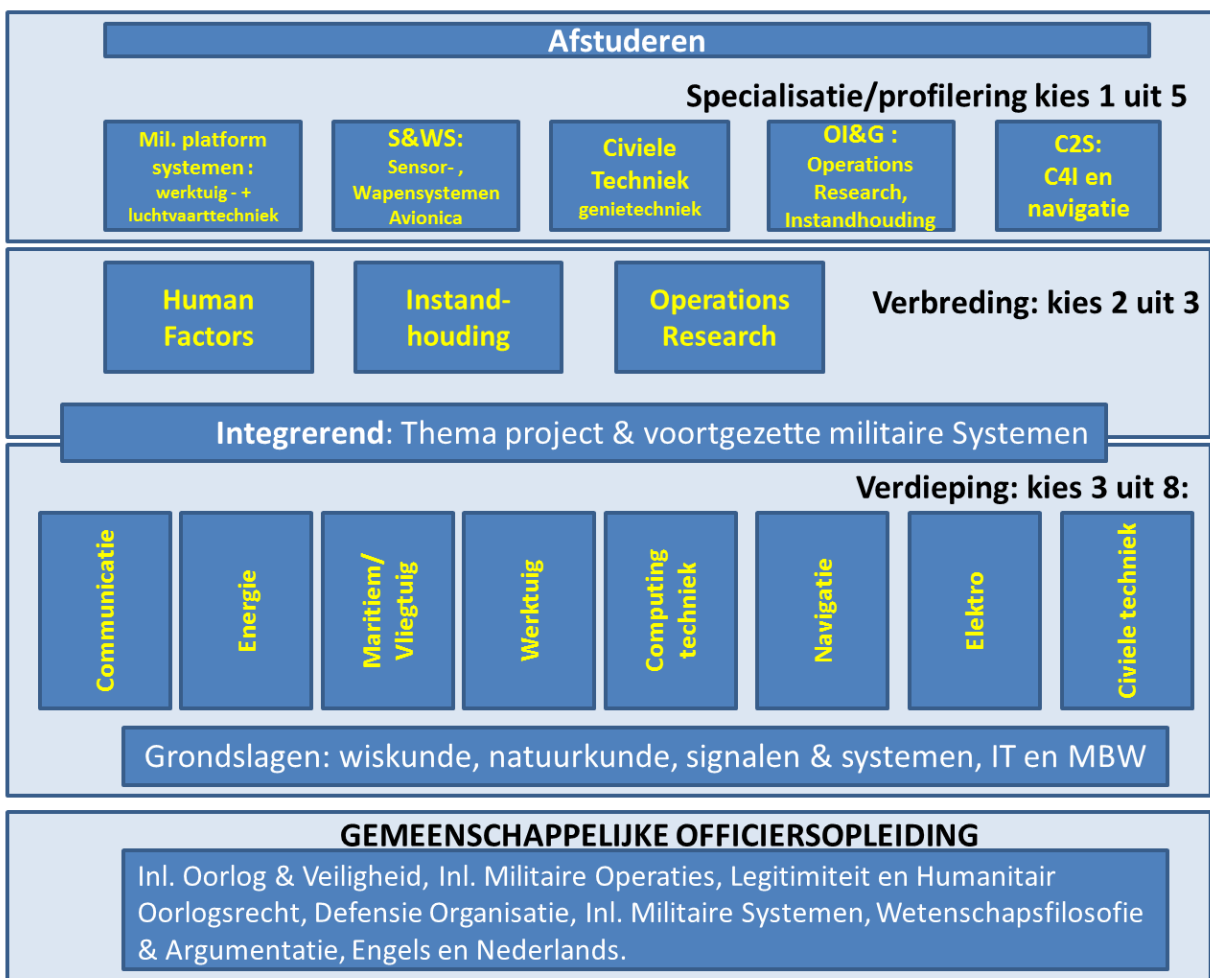
¹⁵ Betreft 1 student die van MS&T over gekomen is naar de propedeuse MBW.

6. BACHELOR MILITAIRE SYSTEMEN & TECHNOLOGIE (MS&T)

6.1 Terugblik op 2014

OB MS&T heeft zich in 2014, net als OB KW en OB MBW, actief gericht op de verdere ontwikkeling van het vernieuwde bachelor curriculum MS&T (zie figuur 5). De vanaf 2012 ingestroomde studenten volgen allemaal het vernieuwde onderwijsprogramma, waardoor het oude programma automatisch uit faseert. Waar mogelijk zijn ook eerdere opkomstjaren ingepast in het nieuwe programma (m.n. in de profileringen), waardoor de uitfasering sneller gaat en de beoogde efficiëntieverhoging sneller wordt behaald.

Ook door het OB MS&T is in 2014 een midterm review uitgevoerd ter voorbereiding op de heraccreditatie van de bacheloropleiding MS&T in 2017.¹⁶

Figuur 5: Opleidingsarchitectuur MS&T

¹⁶ Midterm review Bacheloropleiding MS&T, opleidingsbestuur MS&T, december 2014.

6.2 Midterm Review bacheloropleiding MS&T

In de midterm review van de bacheloropleiding MS&T kijkt OB MS&T terug op de verschillende aanbevelingen uit de onderwijsvisitatie in 2009 in relatie tot de herziening van de opleiding sinds die tijd. De belangrijkste uitkomsten van de midterm review zijn (per onderwerp):

1. Doelstelling: De eindtermen van de opleiding MS&T voldoen nog steeds aan de domeinspecifieke eisen, het niveau en de oriëntatie van een wetenschappelijke bacheloropleiding binnen Defensie. Door regelmatig overleg met het afnemende werkveld kon adequaat worden gereageerd op optredende veranderingen. De nieuwe opleidingsvarianten Militair Bedrijf en Techniek en Genie Techniek (MBT en GT) enerzijds (door de gewijzigde klantvraag), en de herstructurering van de opleiding anderzijds (a.g.v. bezuinigingen) zijn daarvan de belangrijkste voorbeelden.
2. Programma: Uit evaluaties en uit terugkoppeling vanuit de opleidingscommissie blijkt dat de verbetermaatregelen ter verbetering van de studeerbaarheid goed gewerkt hebben. De groei van het aantal studenten en het (veel) grotere aandeel van Luchtmacht en Landmacht daarin hebben de opleiding levensvatbaarder gemaakt. Ook de sterkere koppeling van het onderwijs aan lopend onderzoek heeft positieve effecten. De studenten zien duidelijk dat de vakken die ze krijgen relevant zijn voor hun toekomstige beroepspraktijk, en dat zij daarin met de nieuwe inzichten vanuit het onderzoek een goede bijdrage kunnen leveren.
3. Personeel: De vullingsgraad van de vakgroep MTW bedraagt 88% en ligt daarmee nog steeds onder de norm (norm 95%). De promotiegraad bedraagt 71% en is daarmee gestegen ten opzichte van 2009 (64%). Vanwege de kleinschaligheid van de organisatie zijn de zelfstandige onderzoeksmogelijkheden van de FMW beperkt. Het focussen van het onderzoek in Strategische Research Orientations (SRO's) heeft wel gezorgd voor een tweetal grotere onderzoeksprogramma's met diverse promovendi.
4. Integrale kwaliteitszorg: Het OB MS&T onderkent en onderschrijft volledig het belang van de cursusedossiers en de rol daarvan in het evaluatieproces. De ambitie om dat in uitgebreide elektronische vorm te doen is echter wellicht (nog) te hoog.
5. Resultaten: Uit de (informele) respons van alumni blijkt dat het niveau van de opleiding goed aansluit bij de domeinspecifieke eisen, en het succesvol afronden van een aansluitende masteropleiding toont aan dat het niveau ook aan de eisen voldoet. Het rendement van de opleiding is op een constant hoog niveau en voldoet aan de daarvoor gestelde streefcijfers. Er is de afgelopen jaren veel aandacht geweest voor de leerlijn Academische Vaardigheden, maar door de reorganisatie en de oprichting van het Talencentrum Defensie zijn de resultaten nog niet optimaal. Het toelatingsbeleid voor de opleiding MS&T is met ingang van het collegejaar 2013-2014 strakker geformuleerd.

Op basis van deze uitkomsten neemt het OB MS&T de volgende verbetermaatregelen:

1. Doelstelling: De belangrijkste voorgenomen verbetermaatregel is het verder afstemmen van de invulling van de nieuwe opleidingsvarianten (GT en MBT) met het werkveld.
2. Programma: Voor de in de afgelopen periode doorgevoerde wijzigingen in het curriculum (nieuwe/ gewijzigde vakken, varianten) moet de integrale vertaling van de eindtermen naar het gehele curriculum (leerlijnen, relatie en samenhang tussen vakken) zoals weergegeven in het programmaboek nog worden uitgevoerd.
3. Integrale kwaliteitszorg: Er zal worden gezocht naar een vorm voor de cursusedossiers die enerzijds voldoet aan alle eisen voor kwaliteitszorg, maar daarnaast minimale inspanning van de docenten vergt. Daarnaast zal een alumni-onderzoek worden uitgevoerd.
4. Resultaten: De opleiding zal in de komende periode de leerlijn Academische Vaardigheden nogmaals kritisch beschouwen en tevens zorgen dat de belegging daarvan in de diverse vakken wordt geconcretiseerd.

6.3 Onderwijsorganisatie bacheloropleiding MS&T (in 2014)

Opleidingsbestuur MS&T:

Voorzitter: Prof. dr. ir. T. Tinga
Lid: Dr. ir. E. Dado
Lid: KLTZT dr. ir. P.J.M. Schulten, EMSD
Lid: Drs. M.P.A. van de Ven
Studentlid: LTZ3 W. van Kan

Opleidingscommissie MS&T:

Voorzitter: Dr. J.M. Jansen
Lid: Ir. J.B.W. Borgers
Lid: KLTZ ir. G. Tas
Lid: Ing. T.O.H. Popma, Bed
Lid: P. van Beek, MSc
Studentlid: KPLADB (TD) R. Bergsma
Studentlid: ADBZ V. van Ewijk
Studentlid: CS J.C. Plijter
Studentlid: KPLADBZ M.A.V.M. Thomeer
Studentlid: SGTADBZ S.G. ten Zeldam

Examencommissie MS&T:

Voorzitter: Dr. L. Koene
Lid: KLTZ (TD) ir. O. Boot
Lid: Dr. O.J.G. Somsen
Extern lid: Dr. W.F. Schmidt

6.4 Aantallen bacheloropleiding MS&T

Het totaal aantal studenten MS&T (peildatum januari 2015) wordt in tabel 3 weergegeven.

Tabel 3 ► Aantallen studenten in de bacheloropleiding MS&T

	Totaal aantal studenten ¹⁷		
	Breda	Den Helder	Totaal N
OPK. 14	31	21	52
OPK. 13		39	39
OPK. 12		16	16
OPK. 11		23	23
OPK. 10		9	9
OPK. 09		0	0
OPK. 08		2	2
Totaal	31	110	141

¹⁷ I.v.m. de leesbaarheid wordt gesproken over studenten: dit is een verzamelnaam van alle adelborsten, cadetten en studenten/ cursisten van de FMW.

In bijlage 3 van dit jaarverslag zijn de rendementscijfers van de propedeuse en de postpropedeutische fase opgenomen.

In 2014 zijn 16 MS&T studenten geslaagd, waarvan 2 met het judicium Cum Laude, voor hun bacheloropleiding MS&T. Drie FMW studenten hebben hun bachelordiploma Civiele Techniek behaald aan de Universiteit Twente.

Foto's: Koninklijk bezoek bij de NLDA, 27 november 2014.

De Koning werd geïnformeerd over de huidige stand van zaken van de Nederlandse Defensie Academie. Tijdens zijn bezoek sprak de Koning met staf en medewerkers van de defensie academie over het breder ontsluiten van de kennis en het onderwijsaanbod van de NLDA voor Defensie, maar ook voor daar buiten.

7. MASTER MILITARY STRATEGIC STUDIES (MSS)

7.1 Terugblik op 2014

Het kalenderjaar 2014 stond in het teken van evalueren, bijstellen en verbeteren van de masteropleiding MSS.

De pilot MSS, gestart in januari 2013 en inmiddels in het tweede studiejaar, startte in maart met het *Research Seminar* en vanaf half april werkten de pilotstudenten aan hun thesis. De diploma-uitreiking voor de pilot is gepland op 5 juni 2015. Vanwege operationele en persoonlijke oorzaken, heeft een aantal pilotstudenten de master (tijdelijk) moeten onderbreken.

De eerste reguliere cohort, Class 2013 (aangevangen: september 2013), volgde de reguliere track modules. Na de eerste keer verzorgd te zijn voor de pilot konden sommige modules nog iets beter afgestemd worden op de doelgroep en op het gehele curriculum.

In februari 2014 startte de inschrijftermijn voor de tweede cohort, Class 2014. Bij sluiting in april bleek dat ruim 70 kandidaten zich hadden aangemeld zodat selecteren noodzakelijk was, zowel voor niet-defensie kandidaten als voor defensie-medewerkers. Class 2014 startte op 29 augustus met 45 studenten, in elke track 15. Deze Class kende al vroegtijdig een aantal uitvallers.

Naast de masterstudenten maken ook contractstudenten gebruik van het onderwijsaanbod van de master. Voor zover de trackklassen daartoe ruimte laten en mits de vooropleiding toelating zou bieden tot de master, faciliteert de faculteit deze variant.

Het aantal geïnteresseerden dat zich tot de coördinator en de examencommissie MSS heeft gemeld teneinde een uitspraak omtrent hun toelaatbaarheid tot de master te vernemen, bedraagt sinds de start van de master MSS inmiddels 100. Hiervan blijkt een klein deel direct toelaatbaar. Eveneens een klein deel is zonder meer niet-toelaatbaar op grond van de in de *Teaching and Education Regulations* (TER) gestelde eisen: de deficiëntie tussen toelatingseis (relevante bachelor op WO niveau of equivalent) en de feitelijke vooropleiding (doorgaans HBO) is te omvangrijk. Het gros van de geïnteresseerden komt echter in aanmerking voor een 'schakeltraject' aangezien de deficiëntie tussen vooropleiding en –eis relatief beperkt is (d.w.z. kleiner of gelijk aan 36 EC). Voor deze categorie faciliteert de FMW via afstandsonderwijs een maatwerkprogramma. Het betreft vrijwel zonder uitzondering kandidaten die een HBO-studie hebben afgerond (op bachelor- dan wel masterniveau). Deze studenten volgen het schakel- of deficiëntieprogramma binnen het bacheloronderwijs KW of MBW en vallen onder de onderwijsorganisatie van de betreffende bacheloropleiding.

Het opleidingsbestuur en de examencommissie maken zich zorgen over de werklast die de begeleiding van deze groeiende groep genereert. Hoewel slechts een kleine groep van de 100 die een toelaatbaarheidsuitspraak heeft gevraagd in 2014 in aanmerking kwam voor een schakeltraject, wijst de toeloop in 2014 op een grotere groep in 2015. De examencommissie heeft de indruk dat de werklast die hieruit voortvloeit *niet* in de werklastberekeningen van de FMW is verdisconteerd. Zeker het beoordelen van assessments en werkstukken, waaronder de *graduation work*, brengt een behoorlijke werklast met zich mee. Het feit dat deze verborgen werklast daadwerkelijk aanwezig is, kan consequenties hebben voor de beschikbaarheid van docenten voor reguliere taken in o.a. de master. Een direct punt van aandacht is de werklast die de beoordeling van de toelaatbaarheidsaanvragen en deficiëntiebeoordelingen voor de examencommissie MSS zelf genereert. Het risico bestaat dat het primaire aandachtsgebied van de examencommissie door deze grote aantallen onder druk staat. Daarnaast voorziet de examencommissie de kans op een beperkt rendement van de in de schakeltrajecten geïnvesteerde energie en middelen. Eveneens dient de

verwachting van 'schakelaars' in perspectief worden geplaatst: zij concurreren na voltooiing van het schakeltraject met andere dan toelaatbare kandidaten. De examencommissie stelt voor de intake uit het 'schakeltraject', zoals ook de instroom van niet-defensie kandidaten, te normeren teneinde de primaire doelgroepen (militairen met een WO-bachelor) adequaat te blijven bedienen. Door het FB is besloten maximaal 25% 'schakelaars', die een HBO bachelordiploma plus schakelprogramma behaald hebben, tot de masteropleiding MSS toe te laten. Al eerder was besloten de instroom van niet-defensie kandidaten te normeren op 15 studenten van de totale intake van 45 studenten.

Leeromgeving

De zorg van de NVAO voor wat betreft coherentie, consistentie en studeerbaarheid van het curriculum zijn ook in dit jaar ter harte genomen. De coherentie van het gehele programma is op basis van de leerervaringen tot nu toe verbeterd door het besluit om voor Class 2014 de module *Research Methods* (het oude *Research Seminar*) naar voren te schuiven in het programma. Vanaf Class 2015 zullen de vier *Core modules* allen aan het begin van de opleiding geprogrammeerd zijn (zie figuur 6). Een belangrijke reden hiervoor is dat de inhoud van de module *Research Methods* ook gebruikt kan worden bij de andere modules waar een beroep wordt gedaan op vaardigheden als het schrijven van een essay, het voeren van een debat of academisch artikelen lezen en begrijpen.

Eveneens op basis van evaluatiegegevens is voor Class 2014 gewerkt met een vooropkomstdag. Bij de pilot en Class 2013 bleek de eerste college dag teveel verstoord te worden door administratieve handelingen en de kennismaking met elkaar. Bovendien was het lastig een opdracht tot voorstudie te geven, hetgeen normaal bij elke contactdag gebruikelijk is. Daarom is besloten om elke nieuwe Class te starten op de eerste vrijdag van september, waarbij de laatste vrijdag van augustus een vooropkomstdag wordt gepland. Hier vinden de administratieve processen plaats (foto's maken, toegangspassen, documenten aanvullen/laten tekenen), een kennismaking met collega studenten en diverse functionarissen van de FMW (Decaan, voorzitter OB MSS, voorzitter examencommissie MSS en coördinator MSS), een voorlichting over de organisatie en de studieplek (o.a. over de bibliotheek en digitale toegang tot leermaterialen en het Kasteel van Breda met haar gebruiken). Zo wil het OB MSS een gedegen wederzijdse invulling aan verwachtingenmanagement geven.

Thesis 15 EC		
<u>MILITARY MANAGEMENT & LOGISTICS</u>	<u>WAR STUDIES</u>	<u>INTELLIGENCE & SECURITY</u>
Elective	Elective	Elective
Strategic Military Asset Management	International Law of Military Operations	International Intelligence Cooperation
Military Leadership and Ethics	Peacekeeping & Statebuilding	Methods and Analytic Concepts in Intelligence
Strategizing and Organizing	Insurgency & Counterinsurgency	Intelligence Organizations & their Cultures
Defence Economics & Performance Management	Coercive Diplomacy	Intelligence and its Environment
Research Methods (5 EC)		
War, Defence & Society (5 EC)	War & Warfare in the (post)modern world (5 EC)	Contemporary Security and Strategy (5 EC)

Figuur 6: Opleidingsarchitectuur van de masteropleiding Military Strategic Studies

Personeel

De belasting van de docenten die onderwijs verzorgen in de masteropleiding MSS is hoog. Bepaalde modules blijven kwetsbaar door de afhankelijkheid van (de beschikbaarheid van) een enkele docent. Dit heeft het hele jaar de aandacht van OB MSS gekregen.

Omdat er in 2014 geen niet-Nederlands sprekende student aanwezig was, zijn de colleges in het Nederlands verzorgd. In Class 2013 en 2014 zit een Belgische officier als student, maar omdat hij een Vlaming is wordt ook voor deze groepen het onderwijs voornamelijk in het Nederlands verzorgd. Wel blijft het niveau Engels van de docenten een aandachtspunt en het beleid is er op gericht dat iedereen die onderwijs verzorgd in de masteropleiding MSS, voor de heraccreditatie in 2019, een taalttest Engels (en indien nodig aanvullende taaltrainingen) heeft gedaan en kan aantonen minimaal niveau C1 (Common European Framework) te beheersen.

Voorzieningen

Er vindt regelmatig overleg plaats met de Class Representatives en de coördinator MSS. Gevraagd en ongevraagd worden zaken aangekaart die de effectiviteit of efficiëntie van het masterprogramma beïnvloeden. Het OB MSS vergadert periodiek middels een fysieke bijeenkomst; veel (lopende) zaken worden digitaal besproken en afgedaan.

In 2014 bleek dat veel studenten uit de pilotgroep tijdens de thesisperiode studievertraging op liepen. De studenten geven hiervoor als reden op dat sommige commandanten, omdat er tijdens deze periode geen verplichte bijeenkomsten op de vaste college dag (vrijdag) zijn, de werklast (op die vrijdagen) van de studenten verhogen. Een andere verklaring is dat 'de tucht' van het verplichte er af is en de studenten de vrijheid gebruiken voor andere activiteiten. Op basis van gesprekken met de pilotgroep is het OB MSS van plan om vanaf 2015 voor Class 2013 te werken met verplichte maandelijkse terugkomdagen in de thesisperiode.

Daarnaast gaat de wijze van begeleiding van de theses veranderen en zal daardoor professioneler worden. Tot nu toe werd de pilotgroep en Class 2013 opgesplitst in klassen om onder leiding van een docent te komen tot een Individual Research Proposal. Vervolgens werd een inhoudsdeskundige toegevoegd als eerste begeleider bij het schrijven van de thesis. Deze twee rollen worden met ingang van Class 2014 gekoppeld. Thematische groepjes van drie tot vier studenten gaan samen met de eerste begeleider werken aan een IRP en vervolgens gelijk door met hun thesis. Studenten kunnen elkaar zo meerwaarde bieden, zowel onderzoekstechnisch als vakinhoudelijk. Bovendien kunnen de begeleidende docenten op deze manier een verdiepingsslag maken naar hun onderzoeksveld of – programma.

Eind 2014 is door pilot studenten het idee geopperd om een alumnivereniging voor de master MSS te gaan starten. Dit idee is nog niet geconcretiseerd, maar de FMW staat hier positief tegenover en wil de opstart van een dergelijke alumnivereniging graag ondersteunen.

Kwaliteitsborging

Vanaf het najaar 2013 zijn de onderwijsmodules MSS vanuit de Sectie Onderwijs NLDA op systematische wijze geëvalueerd. In de 2^e helft van 2014 is er een uitvoerige evaluatie geweest met OB MSS en de examencommissie MSS. Op grond hiervan zijn modules bijgesteld en worden de vier modules van de track Military Management & Logistics integraal doorgelicht.

De studentenadministratie voor de master MSS blijkt in de huidige cijfer- en studentenadministratiesystemen niet goed gerealiseerd te kunnen worden. Het NLDA-breed in te

voeren studenteninformatiesysteem Osiris moet een professionelere administratie vanaf september 2015 mogelijk maken.

7.2 Aandachtspunten en doelstellingen voor 2015.

Het komend jaar zal wederom aandacht gaan naar verdere verbetering van diverse modules. Voorts zal OB MSS zich buigen over de volgende aandachtspunten:

1. Het opleidingsbestuur stelt een kwaliteitsbeleid vast in lijn met de Educational Quality Manual (2012) van de FMW.
2. Het opzetten van een nieuwe Course Guide voor het Research Seminar (opwerken tot Individual Research Proposal (IRP) en Thesis).
3. Het introduceren van Osiris als cijferregistratieprogramma, naast Moodle als elektronische leeromgeving.
4. Zorg dragen voor een “buddy” systeem voor docenten; i.v.m. vervanging, continuïteit en kwaliteitsborging.
5. Stelselmatige verankering van de vaardigheid van docenten in het verzorgen van Engelstalige colleges op C1 niveau (afgerond uiterlijk 2019).
6. Opzetten van een studenten- en alumnivereniging MSS.
7. Structurele koppeling aanbrengen tussen opleidingsbestuur en opleidingscommissie MSS.

De examencommissie MSS heeft daarnaast doelen op het gebied van de verdere stroomlijning van de toetsing en de studeerbaarheid van de opleiding gesteld:

1. Verantwoorde en samenhangende toetsvormen i.r.t. de studielast;
2. Verantwoorde en samenhangende beoordelingsnormen i.r.t. de toetsvormen;
3. Studeerbaarheid van het programma verhogen, o.a. keuzevrijheid voor electives en verhogen van de beschikbaarheid van docenten.
4. Validering van de Teaching and Examination Regulations (TER).

7.3 Onderwijsorganisatie Masteropleiding MSS

Opleidingsbestuur MSS:

Voorzitter: CDRE prof. dr. F. P.B. Osinga
Lid: Prof. dr. B.G.J. de Graaff
Lid: Prof. dr. J.M.M.L. Soeters
Studentlid: LTKOL drs. P. Kooistra
Coördinator: Dr. T. Bijlsma

Opleidingscommissie MSS:

Voorzitter: Prof. dr. D.E.M. Verweij
Lid: Prof. dr. T.D. Gill
Lid: Prof. dr. W. Klinkert
Lid: Dr. P.H.J. Olsthoorn
Studentlid: J. Lehman de Lehnfeld, BA

Examencommissie MSS:

Voorzitter: BGEN prof. mr. P.A.L. Ducheine
Lid: Dr. F. H. Baudet
Lid: Dr. ir. S.J.H. Rietjens

7.4 Aantallen studenten masteropleiding MSS

Het totaal aantal studenten MSS (peildatum januari 2015) wordt in tabel 4 weergegeven.

Tabel 4 ► Aantallen studenten in de masteropleiding MSS

	Totaal aantal studenten				
	Studenten MinDef		Civiele studenten		Totaal
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
Pilot Class 02/'13	15	1			16¹⁸
Class 09/'13	21 ¹⁹	1	4 ²⁰	6	32²¹
Class 09/'14	24 ²²	1	9	6	40²³
Module studenten ²⁴	2		1	2	5
Totaal					93

In tabel 5 staat het aantal studenten dat in één van de bacheloropleidingen van de FMW een efficiëntieprogramma (schakelprogramma) volgt ter toelating op de master MSS. Zij volgen dit programma onder verantwoordelijkheid en cf. het OER van de betreffende bacheloropleiding. De examencommissie van de master MSS heeft de betreffende programma's vastgesteld ter toelating tot de master MSS.

Tabel 5 ► Aantallen studenten ingeschreven voor een efficiëntieprogramma ter toelating op de master MSS²⁵

	Totaal aantal studenten				
	Studenten MinDef		Civiele studenten		Totaal
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	
Schakelprogramma bij MBW	8		2		10
Schakelprogramma bij KW	9	1			10
Totaal	17	1	2		20

Er waren in 2014 nog geen studenten die de master MSS hebben afgerond.

¹⁸ Er zijn 20 studenten gestart in de pilot opleiding. Inmiddels zijn 4 studenten om verschillende redenen gestopt of naar een latere opkomst overgaan.

¹⁹ Waaronder 1 Belgische officier.

²⁰ Inclusief 2 personen van de NATRES.

²¹ Vijf studenten zijn om verschillende redenen gestopt met de opleiding.

²² Waaronder 1 Belgische officier.

²³ Van de gestarte groep (42 studenten) inmiddels 2 studenten (1 militair en 1 civiel) gestopt.

²⁴ Volgen een of meerdere modules bij een van de klassen van de master MSS

²⁵ NB: deze schakelprogramma's worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het betreffende opleidingsbestuur en getoetst volgens de regelgeving van betreffende OER.

8. FMW ONDERZOEK

8.1 Onderzoek van de FMW in 2014

Het onderzoek van de FMW is grotendeels in, voor Defensie relevante, multidisciplinaire onderzoeksgebieden geclusterd. De FMW doet onderzoek op een aantal zogenaamde Strategic Research Orientations (SRO's). Het betreft de volgende onderzoeksprogramma's:

- SRO-1: Dynamics of War and Peace making;
- SRO-2: Managing Military Coalitions;
- SRO-3: Clustering Unmanned Military Systems;
- SRO-4: Deployment and Deployability of Military Systems.
- SRO-5: The Human(e) Factor in Present-day Military Practices.
- SRO-6: Cyber Operations and Cyber Security.

In 2014 waren in totaal 12 VTE aan zowel militaire promovendi als civiele AIO's bezig met een promotieonderzoek binnen de FMW. Dit onderzoek is gekoppeld aan de hierboven genoemde SRO's.

In 2014 was de totale onderzoekscapaciteit (30% van het aantal VTE aan wetenschappelijk personeel) van de FMW 24,9 VTE (naast de 12 VTE militaire promovendi en AIO's). Zoals in de inleiding van dit jaarverslag al benoemd is, is door de personele reducties als gevolg van de bezuinigingen een deel van deze onderzoekscapaciteit ingezet voor onderwijsdoeleinden. Van de onderzoekscapaciteit van de vaste staf FMW (24,9 VTE) is ca. 16,2 VTE daadwerkelijk gebruikt voor de onderzoekstaken. Ter vergelijking: de onderzoekscapaciteit in 2013 was 23,6 VTE (vaste staf FMW) + 19 VTE (onderzoekscapaciteit van AIO's en militaire promovendi). Dit betekent een afname in onderzoekscapaciteit van ruim 30%.²⁶

De onderzoeksoutput van de FMW is in 2014 dan ook afgenomen t.o.v. de output in 2013. M.n. is er een teruggang te zien in de publicatie van wetenschappelijke boeken en (inter)nationale artikelen in journals. Ook het aantal conferentie papers is duidelijk verminderd.

Totaal aantal wetenschappelijke publicaties FMW:

	2014	2013
Dissertaties	5	4
Boeken	3	8
(Inter)nationale artikelen	25	74
Conferentie papers	30	52
Boekhoofdstukken	23	18
Rapporten	6	5

Promoties in 2014

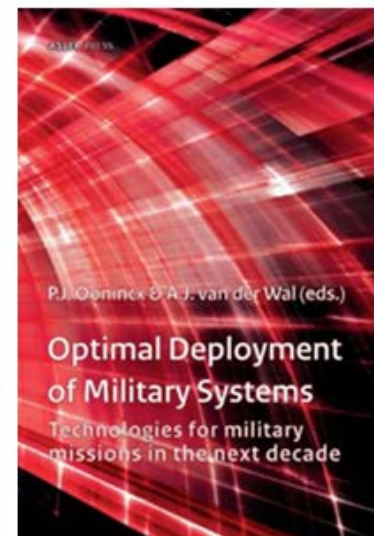
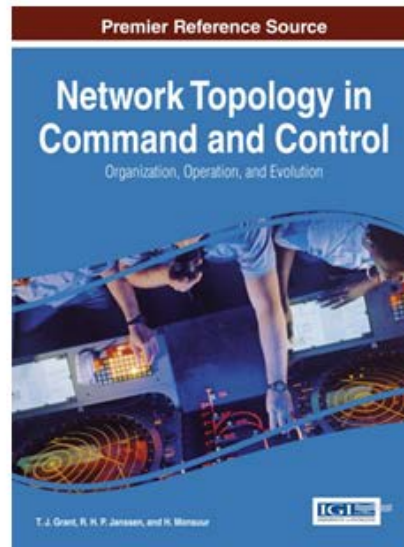
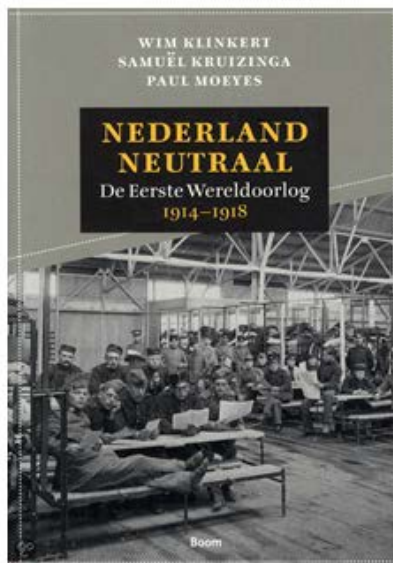
In 2014 zijn in totaal 5 FMW medewerkers gepromoveerd. Het betrof de volgende dissertaties:

- 'Electrochemical noise: a clear corrosion signature', LTZ 2 OC (TD) dr. A. Homborg.
- 'A GPS inspired terrain referenced navigation algorithm', dr. D. Vaman.
- 'On military memoirs. Soldier authors, publishers, plots and motives', Lt-kol dr. E. Kleinreesink.
- 'Multimodal surveillance. Behaviour analysis for recognizing stress and aggression', dr. I. Lefter.
- 'An experimental and theoretical investigation into three-body abrasive wear', dr. M. Woldman.

²⁶ Bron: Kennis- en Onderzoeksverslagen van 2013 en 2014; Breda, FMW/NLDA.

Gepubliceerde boeken in 2014

1. Klinkert, W., Kruizinga, S., Moeyes, P.: *Nederland Neutraal. De Eerste Wereldoorlog 1914 – 1918*, Amsterdam: Boom.
2. Grant, T.J., Janssen, R.H.P. en Monsuur, H. (eds.): *Network Topology in Command and Control: Organization, operation and evolution*, IGI Global.
3. Oonincx, P.J. & Wal, A.J. van der (eds): *Optimal deployment of military systems. Technologies for military missions in the next decade*, Den Haag: T.M.C. Asser Press.

Vaste Commissie voor de Wetenschapsbeoefening

De Vaste Commissie voor de Wetenschapsbeoefening (VCW) ondersteunt en adviseert het Faculteitsbestuur op het gebied van beleidsvoorbereiding en bij de beoordeling van onderzoeksvoorstellen. Tevens houdt de VCW toezicht op de voortgang van de verschillende onderzoeksprojecten.

De VCW van de FMW benoemt elk jaar een 'onderzoeker van het jaar'. Vanwege zijn uitzonderlijke onderzoeksprestaties riep de VCW dit jaar dr. ir. B. Rietjens, UHD Bestuurlijke Informatievoorziening, uit tot Onderzoeker van het Academische Jaar 2013-2014. Portefeuillehouder Onderzoek prof. dr. ir. P. Oonincx reikte tijdens de Opening van het Academisch Jaar het certificaat met bijbehorende beloning aan hem uit.

De samenstelling van de Vaste Commissie voor de Wetenschapsbeoefening is sinds mei 2014:

Voorzitter: Prof. dr. D.E.M. Verweij
Lid: Dr. F.H. Baudet
Lid: Prof. dr. P.C. van Fenema
Lid: Prof. dr. ir. G.E. Frerks
Lid: Dr. J.M. Jansen
Lid: Dr. L. Koene
Secretaris: Drs. I.M.N.M. van Kemenade

NL ARMS 2014

Jaarlijks wordt bij de Opening Academisch Jaar van de NLDA een Netherlands Annual Review of Military Studies (NL ARMS) uitgereikt. Het thema van NL ARMS 2014 was “Optimal Deployment of Military Systems”. De Decaan FMW, prof. dr. H. Rudolph, reikte het eerste exemplaar uit aan Commandant CZSK: VADM M.J.M. Borsboom.

De 18de editie van de NL ARMS is het resultaat van onderzoek naar de technologische middelen voor toekomstige militaire missies. State-of-the-art technologieën, systeem integratie en planning en Life Cycle Management zijn de centrale thema's van het boek.

8.2 Onderzoek door de vakgroep Krijgswetenschappen

De vakgroep KW (vakgroepvoorzitter: CDRE prof. dr. F.P.B. Osinga) is verantwoordelijk voor de SRO's: 'Dynamics of War and Peace making' (SRO-leider: CDRE prof. dr. F.P.B. Osinga) en 'Cyber Operations and Cyber Security' (SRO-leider: BGEN prof. mr. P.A.L. Ducheine).

Dynamics of War and Peace making (SRO-1)

Dit multidisciplinaire onderzoeksprogramma richt zich op de dynamiek van de hedendaagse operationele omgeving waar westerse militaire eenheden zich mee geconfronteerd zien. Hierbij richt het onderzoek zich niet alleen op conventionele gewapende conflicten. De huidige militaire missies kennen minder scherp afgebakende contouren, actoren en doelstellingen. Westerse strijdkrachten zijn heden ten dage betrokken bij uiterst complexe operaties. Missies omvatten daarnaast wederopbouwtaken – *statebuilding* – maar ook politietraining en *counterinsurgency* activiteiten.

Het onderzoek binnen dit programma richt zich specifiek op de militaire aspecten van deze operaties. Vanuit een historische, politieke, juridische en operationele invalshoek worden conflict en post-conflict

situaties geanalyseerd om zo inzicht te geven in de contouren van dit nieuwe strategische en operationele landschap.

De focus van het onderzoeksprogramma ligt bij de volgende 5 thema's:

- (1) Stabilization and Reconstruction;
- (2) Engaging Violent Non-State Actors;
- (3) Leadership Targeting and Robotization;
- (4) Virtual War and Strategic Communication;
- (5) Adaptation and Transformation.

Cyber Operations and Cyber Security (SRO-6)

In de in 2012 door de minister van Defensie gepresenteerde Defensie Cyber Strategie wordt gesteld: "De Nederlandse krijgsmacht wil in het digitale domein de vooraanstaande rol spelen die bij ons land past. Defensie moet een volwaardige cybercapaciteit ontwikkelen. Hier geldt misschien nog meer dan elders dat stilstand achteruitgang is."

Vanaf medio 2012 wordt binnen de FMW onderzoek gedaan op het gebied van Cyber Operations and Cyber Security. Het ministerie van Defensie heeft hiervoor extra capaciteit beschikbaar gesteld. Vanaf januari 2014 heeft de FMW drie functies, en een AIO-positie, op het gebied van Cyber Operations in de organisatie; een hoogleraar, een UHD en een researcher. Het onderzoek richt zich op digitale oorlogvoering en in het bijzonder op de rechtsbasis voor militaire cyberoperaties en de rechtsregimes tijdens die operaties. Ook de theorievorming rondom de conceptenbescherming, rechtshandhaving en inlichtingen in samenhang met *cyber security*, en de legitimiteit van (militaire) digitale overheidsactiviteiten zijn belangrijke onderzoeksthema's binnen deze SRO.

Belangrijke onderzoekspublicaties vanuit de vakgroep KW in 2014 waren:

1. Graaff, B. de: "There's a good reason they are called al-Qaeda in Iraq. They are al-Qaeda ... in ... Iraq." The impossibility of a global counter-terrorism strategy, or the end of the nation state' in Jarvis, L. & Lister, M. (eds), *Critical Perspectives on Counter-Terrorism*, London/New York, 11-40.
2. Ducheine, P. & Haaster, J. van: 'Cyber Operations & Military Power', in: Brangetti, P., Maybaum, M., Stinissen, J. (eds.), *Proceedings of the 6th International Conference on Cyber Conflict*, Tallinn: CCDCOE, 303-328.
3. Lindelauf, R.H.A.: 'Power Grid Defense Against Malicious Cascading Failure', (with Paulo Shakarian, Hansheng Lei), *13th International Conference of Autonomous Agents and Multiagent Systems (AAMAS-14)*.
4. Bartels, R.: 'From Jus In Bello to Jus Post Bellum: When do Non-International Armed Conflicts End?' in Carsten Stahn et al., *Jus Post Bellum: Mapping the Normative Foundations (Oxford University Press)*, 297-314.
5. Gill, T.D.: 'Some Thoughts on the Relationship between International Humanitarian Law and International Human Rights Law: A Plea for Mutual Respect and a Common Sense Approach' in Haek, Y., McGonigle Leyh, B. et al. (eds.) *The Realisation of Human Rights: When Theory Meets Practice*, Intersentia Publishers, Cambridge, 335-350.

8.3 Onderzoek door de vakgroep Militaire Bedrijfswetenschappen

De vakgroep MBW (vakgroepvoorzitter: prof. dr. M.T.I.B. Bollen) is primair verantwoordelijk voor het onderzoek binnen de onderzoeksprogramma's: 'Managing Military Coalitions' (SRO-leider: prof. dr. J.M.M.L. Soeters) en 'The Human(e) factor in Present-day Military Practices' (SRO-leider: prof. dr. D.E.M. Verweij).

Managing Military Coalitions (SRO-2)

Binnen het onderzoeksgebied 'Managing Military Coalitions' wordt onderzoek gedaan naar het functioneren van militaire coalities; zowel in Nederlandse als in buitenlandse operaties waarbij de Nederlandse krijgsmacht wordt ingezet. Het onderzoek richt zich daarbij op de effectiviteit en de efficiency van deze veelal complexe coalities waarin veel verschillende actoren participeren. De coalities verschillen niet alleen qua doelstellingen - van rampenbestrijding tot beveiliging en van oorlog tot wederopbouw - maar ook qua samenstellingen: krijgsmachten, (lokale) overheidsinstanties, non-gouvernementele organisaties, veiligheidsorganisaties, media of bijv. commerciële instanties. Het succes van de militaire operatie hangt voor een belangrijk deel af van de manier waarop deze instanties met elkaar samenwerken; ieder vanuit de eigen perspectieven en doelstellingen. Het onderzoek is momenteel vooral gericht op de thema's: '*Organizing for Military Deployment*' en '*Deployability, Sustainability and Performance*'.

The Human(e) factor in Present-day Military Practices (SRO-5)

Vanaf 2013 is dit onderzoeksprogramma als SRO toegevoegd. In dit onderzoeksprogramma wordt het moreel professionele gedrag van militair personeel, militaire teams en militaire organisaties bestudeerd. Het interdisciplinaire programma onderzoekt het huidige militaire optreden vanuit een psychologisch, filosofisch/ethisch en organisatiekundig perspectief. De focus ligt hierbij op het individu binnen militaire teams en organisaties waarbij ethische, politieke, culturele en organisatiekundige dilemma's onderzocht worden. Het onderzoeksprogramma wordt momenteel geherstructureerd; onderzoeksthema's zijn ondermeer: '*Military Leadership and Ethics*', '*Psycho Social Dynamics of Expeditionary Organizing*' en '*Safety*'.

Belangrijke onderzoekspublicaties van de vakgroep MBW in 2014 waren:

1. Kleinreesink, L.H.E. : *On Military Memoirs. Soldier-authors, publishers, plots and motives*, NLDA Breda, 412.
2. Soeters, J., Shields, P.M. & Rietjens, S. (eds.): *The Routledge Handbook of Research Methods in Military Studies*, Abingdon/New York: Routledge, 336.
3. Beeres, R., Fenema, van, P.C., Bollen, M.T.I.B. & Dado, E.: 'The Strategic Value of Life-Cycle Costing' in *Optimal Deployment of Military Systems. Technologies for military missions in the next decade, the Annual Review of Military Studies (NL ARMS)*, NLDA Breda, 259-290.
4. Broesder, W.A., Buijs, T.P. op den, Vogelaar A.L.W. & Euwema, M.C.: 'Can soldiers combine swords and ploughshares? The construction of the Warrior - Peacekeeper Role Identity Survey (WPRIS)' in *Armed Forces and Society*, 40 (3).
5. Moorkamp, M., Kramer, E.H., Gulijk, C. van & Abe, B.: 'Safety management theory and the expeditionary organization: A critical theoretical reflection' in *Safety Science*, 69 (November) 71-81.

8.3 Onderzoek door de vakgroep Militaire Technische Wetenschappen

Het onderzoek binnen de SRO's 'Clustering Unmanned Military Systems' (SRO-leider: prof. dr. ir. P.J. Oonincx) en 'Deployment and Deployability of Military Systems' (SRO-leider: prof. dr. T. Tinga) valt onder de verantwoordelijkheid van de vakgroep MTW (vakgroepvoorzitter: prof. dr. ir. P.J. Oonincx).

Clustering Unmanned Military Systems (SRO-3)

Deze SRO is gericht op onderzoek naar verschillende onbemande, autonome militaire platformen zoals robots en UAV's (*Unmanned Aerial Vehicles*). Er wordt onderzoek gedaan naar aspecten als '*multimodal sensor data fusion*' en '*integration and quality of navigation information*'. Kennis van (de prestaties van) wapensystemen is van groot belang omdat steeds vaker gewapende onbemande platformen ingezet worden bij militaire operaties.

De aanwezigheid van onbemande militaire systemen in conflictsituaties en militaire operaties biedt nieuwe kansen maar brengt ook gevaren met zich mee. Het inzetten van onbemande systemen vereist daarom het extern en real-time monitoren van het platform en de bijbehorende systemen.

Deployment and Deployability of Military Systems (SRO-4)

Dit onderzoeksprogramma beslaat het multidisciplinaire onderzoeksveld naar de inzet en inzetbaarheid van militaire systemen. De vraagstukken over inzet van militaire systemen vallen vooral binnen het onderzoeksveld *Operations Research*. Voorbeelden hiervan zijn het ontwerpen van zoekpatronen voor de inzet van onbemande voertuigen, de evaluatie en beoordeling van nieuwe technologieën en *Supply Chain Management* of de kwantificering van de (vermeende) voordelen van NEC (*Network Enabled Capability*).

Het kennisdomein inzetbaarheid richt zich vooral op verschillende aspecten van onderhoud van de systemen. Inzicht in en modellering van storingsmechanismen vormen hierbij de basis voor de ontwikkeling van nieuwe dynamische onderhoudsconcepten en bijbehorende strategieën voor logistieke ondersteuning. Het thema *Life Cycle Management (LCM)* is voor Defensie hierbij een steeds belangrijker onderzoeksgebied. Twee grote onderzoeksprojecten op dit gebied zijn momenteel: Tools4LCM (kwantitatieve tools voor life-cycle management) en MaSeLMA (gericht op de optimalisatie van Maintenance and Service Logistics for Maritime assets).

In samenwerking met DMO wordt momenteel onderzoek gedaan op het gebied van 'Command and Control (C2)' en 'Sensor Management'. Samen met TNO wordt onderzoek gedaan op het gebied van 'Game Theory' en 'Underwater Navigation and Communication'.

Belangrijke onderzoekspublicaties van de vakgroep MTW in 2014 waren:

1. Homborg, A.M., *Electrochemical Noise: A Clear Corrosion Signature*, Ph.D. thesis, Delft University of Technology.
2. Oonincx, P.J. & Wal, A.J. van der: *Optimal Deployment of Military Systems. Technologies for military missions in the next decade*, the Annual Review of Military Studies (NL ARMS), Den Haag, Asser Press.
3. Grant, T.J., Janssen, R.H.P. & Monsuur, H. (eds.): *Network topology and military C2 systems: Design, operation and evolution*, IGI Global Publishers.
4. Theunissen, E., 'So you think you are safe' in *Coordinates*, Vol. X, Issue 9, 10-16.
5. Vermeulen, A.F. & Savelsberg, R.: 'Interception of an aerodynamically stable weaving re-entry vehicle' in *International Journal of Intelligent Defence Support Systems* 5 (2), 127-145.

9. JAARREKENING 2014

Defensie stelt vanaf 2013 jaarlijks een subsidie ter beschikking voor de bekostiging van de Stichting. Van het subsidiebedrag worden vergoedingen van reiskosten en vacatiegelden van het Stichtingsbestuur²⁷ en de kosten voor statutaire verplichtingen betaald. Voor 2014 was de subsidie € 20.000,-.

Daarnaast stelt Defensie diensten en personele, infrastructurele en materiële middelen 'om niet' ter beschikking aan de Stichting voor de uitvoering van haar taken (vastgelegd in het 'Convenant inzake de Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA', d.d. 01-02-2013²⁸).

Defensie ondersteunde de stichting in 2014 door 99 VTE'n FMW-personeel beschikbaar te stellen voor het verzorgen van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek die de FMW onder de verantwoordelijkheid van de stichting uitvoert. De bezettingsgraad was 89%. Op basis van extracomptabele berekening (calculatiemodel) wordt dit in totaal gewaardeerd op € 13,5 miljoen.

De totale personele en materiële uitgaven ten behoeve van de SWOON in 2014 waren:

Gehanteerde middensommen en percentage conform HDFC Aanwijzing 80 BS2014019976										
Aantal VTE'n		Bezetting per 05 januari 2015								
	Aantal VTE'n	Middensom 2014	Basiscomponent	OPE 12%	MATEX 2%	Wachtgeld 50 per vte	Overhead € 27.900,00	Werkplek € 3.100,00	Postactieven 9,7% voor mil	Realisatie 2014
Bgen	1	€ 141.749,00	€ 141.749,00	€ 17.009,88	€ 2.834,98	€ 50,00	€ 27.900,00	€ 3.100,00	€ 13.749,65	€ 206.393,51
kol	5	€ 121.483,00	€ 607.415,00	€ 72.889,80	€ 12.148,30	€ 250,00	€ 139.500,00	€ 15.500,00	€ 58.919,26	€ 906.622,36
lkol	12	€ 101.287,00	€ 1.215.444,00	€ 145.853,28	€ 24.308,88	€ 600,00	€ 334.800,00	€ 37.200,00	€ 117.898,07	€ 1.876.104,23
maj	3	€ 79.021,00	€ 237.063,00	€ 28.447,56	€ 4.741,26	€ 150,00	€ 83.700,00	€ 9.300,00	€ 22.995,11	€ 386.396,93
ltz2	0	€ 48.193,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
17	1	€ 137.211,00	€ 137.211,00	€ 10.839,67	€ 2.744,22	€ 50,00	€ 27.900,00	€ 3.100,00		€ 181.844,89
16	9,63	€ 132.980,00	€ 1.280.597,40	€ 101.167,19	€ 25.611,95	€ 481,50	€ 268.677,00	€ 29.853,00		€ 1.706.388,04
14	15,79	€ 107.578,00	€ 1.698.656,62	€ 134.193,87	€ 33.973,13	€ 789,50	€ 440.541,00	€ 48.949,00		€ 2.357.103,13
13	3,8	€ 90.628,00	€ 344.386,40	€ 27.206,53	€ 6.887,73	€ 190,00	€ 106.020,00	€ 11.780,00		€ 496.470,65
12	27,48	€ 81.108,00	€ 2.228.847,84	€ 176.078,98	€ 44.576,96	€ 1.374,00	€ 766.692,00	€ 85.188,00		€ 3.302.757,78
11	0	€ 72.120,00	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -		€ -
10	0,68	€ 63.967,00	€ 43.497,56	€ 3.436,31	€ 869,95	€ 34,00	€ 18.972,00	€ 2.108,00		€ 68.917,82
9	1,4	€ 58.150,00	€ 81.410,00	€ 6.431,39	€ 1.628,20	€ 70,00	€ 39.060,00	€ 4.340,00		€ 132.939,59
6	4,8	€ 45.443,00	€ 218.126,40	€ 17.231,99	€ 4.362,53	€ 240,00	€ 133.920,00	€ 14.880,00		€ 388.760,91
5	2,1	€ 44.508,00	€ 93.466,80	€ 7.383,88	€ 1.869,34	€ 105,00	€ 58.590,00	€ 6.510,00		€ 167.925,01
4	1,86	€ 44.050,00	€ 81.933,00	€ 6.472,71	€ 1.638,66	€ 93,00	€ 51.894,00	€ 5.766,00		€ 147.797,37
	89,54				€ 168.196,08				Planning	€ 12.326.422,22
Component A: Totaal gerealiseerd volgens HDFC tabel 2014										€ 12.326.422,22
Component B: Totaal gerealiseerde OPE volgens gespecificeerd overzicht										€ 193.948,46
Component C: Totaal gerealiseerde MATEX volgens gespecificeerd overzicht										€ 1.148.187,90
Totaal realisatie FMW (componenten A + B + C)										€ 13.668.558,57
Voorgecalculeerde OPE niet opgenomen vanwege de vele toelagen, die verwerkt zitten in salaris.										
Voorgecalculeerde MATEX										€ 168.196,08
Ontvangsten										€ 41.860,00
Totaal realisatie FMW										€ 13.458.502,49
aantal VTE'n (Vulling per standdatum)										89,54
Gemiddelde uitgaven per VTE										€ 150.307,15

²⁷ Op basis van de Wet Normering Topinkomens is een overzicht van de uitgekeerde reiskosten en vacatiegelden zowel t.b.v. de bestuursleden van de SWOON als t.b.v. de leden van de WAR als bijlage 4 van dit jaarverslag opgenomen.

²⁸ Convenant inzake de Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA, getekend te Breda op 01 februari 2013 door de Secretaris-Generaal van Ministerie van Defensie en de voorzitter van het stichtingsbestuur.

De totale uitgaven van de FMW in 2014 waren:

Materiele exploitatie		€ 1.148.188 (voor specificatie zie tabblad specificatie matex)	
<i>Personeelsgerelateerde uitgaven in salariscomponent meegenomen (uit FINAD kostenplaats 703002)</i>			
Kostensoort		Stand per 31-12-2014	Correcties naar MATEX
48020050	Sociale activiteiten	€ 30	
48020060	Vergoeding voeding	€ 19.145	
48020110	Dienstreizen binnenland	€ 47.936	€ 50.000
48020120	Dienstreizen buitenland	€ 22.009	€ 61.000
48020200	Reresentatie salaris	€ -	
48020210	Representatie	€ 6.169	€ 2.500
48020250	Persoonsgebonden toelagen	€ 89.945	
48020251	Onbelaste toelagen en uitkeringen	€ 8.715	
		€ 193.948	€ 113.500
81010030	Ontvangsten (masters)	€ -41.860	
Specifieke uitgaven van Paresto voor de FMW zijn nog niet te achterhalen.			

De materiële exploitatie bedroeg ca. M€ 1,5. Dit betreft onder meer de door de FMW betaalde AIO- en promovendikosten in 2014 ad € 217.267 en de programmakosten voor het onderwijs, welke hieronder nader zijn gespecificeerd voor zover deze uit de administratie eenduidig zijn te herleiden:

Programmakosten onderwijs	Uitgaven	Inkomsten
Bachelor onderwijs algemeen	€ 2.000	
Bachelor KW	€ 43.500	
Bachelor MBW	€ 44.000	
Bachelor MS&T	€ 14.000	
Master MSS	€ 4.200*	
Overig onderwijs	€ 350	
Aanschaf boeken²⁹	€ 217.000	
Inkomsten collegegeld		€ 41.860

*) incl. € 1.089, welke is verantwoord onder personeel gerelateerde uitgaven

In de materiële exploitatie van de FMW is ook de naheffing opgenomen over het gebruik van beschermde content in het (digitale) lesmateriaal voor de jaren vanaf de wetenschappelijke accreditaties van het bacheloronderwijs (jaren 2012, 2013 en 2014). Deze naheffing van € 270.563,- betrof alle publicaties van auteursrechtelijk beschermd werk in (digitale) readers van de verschillende NLDA-instituten. Met Stichting Publicatie- en Reproductierechten (PRO) is een afkoopovereenkomst (readerovereenkomst) gesloten met ingang van 01-01-2015 voor onbepaalde tijd. Dit houdt in dat jaarlijks een vergoeding betaald wordt voor korte overnames van auteursrechtelijk beschermd

²⁹ Dit betreft boeken voor de studenten, docenten en wetenschappelijke staf van de FMW.

materiaal in (digitaal) lesmateriaal op basis van het daadwerkelijke gebruikte materiaal. De jaarlijkse bijdrage is door stichting PRO vastgesteld op ca. € 8.000,- (exclusief prijs- en studentenindex).

De programmakosten voor het FMW-onderzoek vallen deels onder de materiële exploitatie en deels onder de post “Dienstreizen binnenland of buitenland” (i.v.m. conferentiebezoeken). Aanschaf van boeken t.b.v. onderzoek zijn opgenomen onder de post “aanschaf boeken” bij de programmakosten voor het onderwijs.

De overige bedragen van de materiële exploitatie betreffen aanschaf van verschillend materieel t.b.v. de FMW, dienstopleidingen van FMW personeel, saamhorigheidsactiviteiten en bijvoorbeeld kosten van stagiaires.

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

Het convenant tussen de Stichting en het ministerie van Defensie is op 01 februari 2013 getekend. Afgesproken is dat er jaarlijks een controleverklaring van de accountant over het jaarverslag wordt opgesteld.

Bijlage 1: Feitelijke informatie over de instelling

Instelling:

Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie (Brin: 30NA).

Aanbod geaccrediteerde wetenschappelijke opleidingen:

Isat	Opleiding	Vestigingsplaats	Vorm	Accreditatie
50424	BA Krijgswetenschappen	Breda en Den helder	Voltijd	Dec. 2011 – dec. 2017
50422	BSc Mil. Bedrijfswetenschappen	Breda en Den helder	Voltijd	Dec. 2011 – dec. 2017
50423	BSc Mil. Systemen & Technologie	Breda en Den helder	Voltijd	Dec. 2011 – dec. 2017
60469	MA Military Strategic Studies	Breda	Deeltijd	Jan. 2013 – jan. 2019

Verdere informatie over de opleidingen:

De studiegidsen van de geaccrediteerde opleidingen staan op de website van de Nederlandse Defensie Academie en zijn vrij te downloaden.

<http://www.defensie.nl/onderwerpen/defensieacademie/inhoud/opleidingen/militair-wetenschappelijke-opleiding>

Jaarlijks worden de onderwijs- en examenregelingen geactualiseerd en bekend gesteld bij de studenten. De onderwijs- en examenregelingen zijn door alle studenten te raadplegen via het intranet van de Nederlandse Defensie Academie. Het onderwijs- en examenreglement van de masteropleiding Military Strategic Studies staat, i.v.m. de deelname van civiele studenten aan deze masteropleiding, daarnaast ook op de hierboven vermelde website.

<http://www.defensie.nl/onderwerpen/defensieacademie/inhoud/opleidingen/masteropleiding-military-strategic-studies>

In de onderwijs- en examenregelingen van de bacheloropleidingen worden, conform de WHW, de volgende onderwerpen beschreven:

- Paragraaf 1: Algemene bepalingen (o.a. doel en vorm van de opleiding);
- Paragraaf 2: Inrichting van de opleiding (studielast, structuur en academische vorming);
- Paragraaf 3: Onderwijs (o.a. cursussen, propedeutische en postpropedeutische fase);
- Paragraaf 4: Toetsing en examens (o.a. toetsingsvormen, beoordeling, geldigheidsduur, inzagerecht, vrijstellingen, hertoetsingen, propedeuse en postpropedeuse examens, propedeuse- en bachelor getuigschriften);
- Paragraaf 5: Vooropleiding (o.a. vervangende eisen bij deficiënties, taaleisen en gelijkwaardige vooropleidingen);
- Paragraaf 6: Studiebegeleiding (o.a. studieadviezen propedeuse, studievoortgang postpropedeuse, studiebegeleiding, regelingen voor studenten met bestuursfuncties en andere studentenactiviteiten, deelname aan colleges);
- Paragraaf 7: Ontheffing uit de opleiding (ontheffing en tijdelijke onderbreking);
- Paragraaf 8: Examencommissie (instelling, taken, samenstelling en werkwijze);
- Paragraaf 9: Rechtsbescherming (bezwaar i.h.k.v. de tentamenregeling, College van Beroep voor de Examens);
- Paragraaf 10: Orde tijdens een tentamen of examen (toezicht tijdens tentamens en examens, plichten student en uitsluiting van deelname);
- Paragraaf 11: Afhandeling van fraude (wat wordt verstaan onder fraude en plagiaat, procedure bij en consequenties van fraude);
- Paragraaf 12: Overige bepalingen (auteursrechten en eigendom, onvoorziene zaken en bekendstelling en inwerkingtreding van de regelingen);
- Bijlage A: Eindtermen van de bacheloropleiding;
- Bijlage B: Onderwijsprogramma (vakken, studielast in EC'n en tentamenvormen per cursus);
- Bijlage C: Beoordeling examens, tentamens en cursussen;

Bijlage 2: Jaarverslag Faculteitsraad academisch jaar 2014-2015

Op 24 juni 2014 is de Faculteitsraad (FR) in de volgende samenstelling van start gegaan.

Voorzitter:	KTZ Mr. N.A. Woudstra (vakgroep KW)
Plaatsvervangend voorzitter:	Dr. E.A.C. Rijdsijk (vakgroep MBW)
Secretaris:	KAP K. Smetsers (vakgroep MBW)
Lid:	Dr. J.M. Jansen (vakgroep MTW)
Lid:	Dr. ir. J. de Vries (vakgroep MTW)
Student-lid:	SGTADBZ M. Berghuis (bacheloropleiding MBW)
Student-lid:	CS S.H. Bras (bacheloropleiding MS&T)
Student-lid:	CS M.T.L.M. van Mierlo (bacheloropleiding MS&T)
Student-lid:	TLNTMARNS B.W. Noorlandt (bacheloropleiding KW)

Naar aanleiding van de ingrijpende reorganisatie van de Faculteit en de nieuwe samenstelling van de FR, heeft de raad zich allereerst opnieuw georiënteerd op zijn rol en doelstellingen. De bevoegdheden van de raad, die de kaders van deze rol en doelstellingen bepalen, zijn vastgelegd in de wet op het hoger onderwijs en wetenschap en in het Bestuurs- en beheersreglement van de SWOON. Volgens deze reglementen oefent de FR tegenover de decaan en het Faculteitsbestuur (FB) het instemmingsrecht en het adviesrecht over aangelegenheden die de faculteit aangaan en die onder verantwoordelijkheid van de decaan en het FB vallen. Ook is de FR bevoegd over alle aangelegenheden van de faculteit aan het FB voorstellen te doen en standpunten kenbaar te maken; bevordert de FR naar vermogen openheid, openbaarheid en onderling overleg op de Faculteit en waakt de raad in het algemeen tegen discriminatie op welke grond dan ook. De FR is het medezeggenschapsorgaan van de Faculteit en is momenteel in de persoon van de plaatsvervangend voorzitter van de FR in de Gemeenschappelijke Medezeggenschapscommissie (GMC) van de NLDA vertegenwoordigd.

Binnen deze kaders heeft de FR zich voorgenomen om zich naast de lopende zaken te richten op een aantal kwesties dat volgens de FR het meest dringend is. Ten eerste kijkt de FR kritisch naar de gevolgen van de reorganisatie die een mismatch tussen taken en middelen teweeg heeft gebracht met een daaruit voortkomende te hoge werkdruk en gebrek aan tijd voor onderzoek. Daarnaast richt de aandacht van de FR zich op de problematische ICT-situatie, die zowel voor docenten als studenten het primaire werk- en studieproces verstoort. Tot slot vraagt de FR meer aandacht voor diversiteitsvraagstukken binnen de Faculteit en wordt er gelet op zaken die mogelijk op gespannen voet staan met de wetenschappelijke onafhankelijkheid van de Faculteit.

In het academische studiejaar 2014-2015 hebben de eerste twee kwesties de meeste aandacht gevraagd. De FR is van mening dat de ingrijpende reorganisatie waarin het personeelsbestand met ongeveer een derde is teruggebracht, terwijl de taken van de Faculteit zijn uitgebreid met onder andere een nieuwe Master-opleiding, tot een onaanvaardbare mismatch tussen taken en middelen heeft geleid. Omdat deze problemen ook worden onderkend door het FB steunt de FR de initiatieven die het FB onderneemt om bij de commandant NLDA aan te dringen op het uitbreiden van het personeelsbestand. De FR is – net als het FB - van mening dat zonder deze uitbreiding de accreditatie in gevaar komt en het risico van (nog meer) ziektegevallen in verband met de te hoge werkdruk onaanvaardbaar toeneemt. De FR volgt het proces van de evaluatie van de reorganisatie NLDA - welke eventueel tot een nieuwe reorganisatie kan leiden - op de voet, en maakt zijn standpunten kenbaar via de GMC-vertegenwoordiger in de projectgroep Evaluatie Reorganisatie van de NLDA. Tijdens kennismakings- en werkbezoeken van de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (IGK), de SWOON, Commandant CDC en de WAR heeft de FR de ernstige zorgen over de werkdruk overgebracht. Deze bezoeken zijn tevens benut om aandacht te vragen voor de ICT-problemen. De FR

heeft geconstateerd dat er onder het faculteitspersoneel en de studenten veel frustraties leven over de opheffing van het NLDA-onderwijsnetwerk en de invoering van het defensie-brede ICT-systeem Mulan. Naar aanleiding van die klachten heeft de FR een inventarisatie gemaakt van de problemen en geconcludeerd dat de primaire werkprocessen en de bijbehorende communicatie ernstig belemmerd worden in de huidige situatie. Er is in het nieuwe systeem te weinig rekening gehouden met de specifieke behoeftestelling van de Faculteit als onderwijs- en onderzoeksorganisatie. De FR heeft deze bevindingen verwoord in een brandbrief welke naar aanleiding van het werkbezoek van de C-CDC aan hem is verstuurd. Deze brandbrief ICT is tevens onder de aandacht gebracht van de Decaan, het FB, de IGK, de SWOON en de WAR, maar heeft vooralsnog niet tot verbetering geleid. De FR beraadt zich momenteel op vervolgstappen.

In verband met de uitzending van de FR-voorzitter KTZ Mr. N. Woudstra heeft plaatsvervangend voorzitter dr. E. Rijdsdijk vanaf februari 2015 het voorzitterschap tijdelijk overgenomen. Dit duurt naar verwachting tot september 2015. Sinds maart 2015 hebben de studentleden S. Bras, M. van Mierlo en B. Noorlandt de FR verlaten. Daarvoor in de plaats zijn KPLADB (LD) M. Burger en KPLADB (LD) H.M. Krul toegevoegd als nieuwe studentleden. De FR is echter nog op zoek naar minimaal twee extra studentleden die bij de CLAS en CLSK werkzaam zijn. Sinds januari 2015 woont ook mw. S. Garrido Ayala-Hernandez de FR-vergaderingen bij als representant van de ondersteunende staf.

Bijlage 3: Rendementscijfers Bacheloropleidingen FMW

KW: Instroom en studierendement Propedeuse (instroom op de 2 FMW- locaties)

Start studie ³⁰	Aantal bij start			Propedeuse behaald			
				Meetmoment OER ³¹		2 jaar	
	Man	Vrouw	Totaal N	N	%	N	%
Okt. 04/ jan 05	37	2	39	25	64	28	72
Okt. 05/ jan 06	43	2	45	22	49	31	69
Okt. 06/ jan 07	45	3	48	21	44	31	64
Okt. 07/ jan 08	44	4	48	27	56	35	73
Okt. 08/ jan 09	46	4	50	18	36	38	76
Okt. 09/ jan 10	57	6	63	27	43	42	67
Okt. 10/ jan 11	45	-	45	14	31	37	82
Okt. 11/ jan 12	26	-	26	13	50	24	92
Okt. 12/ jan 13	36 ³²	-	36	21	58	31	86
Okt. 13/ jan 14	12	1	13	4	31	10	77
Okt. 14/ jan 15	24		24				

KW: Instroom en studierendement postpropedeuse (instroom synchroon in Breda)

Start postpropedeuse ³³	Aantal bij start postpropedeuse	Bachelor behaald ³⁴			
		< 2,5 jaar		< 3,5 jaar	
	N	N	%	N	%
Januari 2006	30	17	57	20	67
Januari 2007	32	15	47	24	75
Januari 2008	43	12	28	26	60
Januari 2009	36	23	64	32	89
Januari 2010	40	29	73	34	85
Januari 2011	47	28	60	30	64
Januari 2012	41	30	73	33	80
Januari 2013	22				
Januari 2014	44				
Januari 2015	14				

³⁰ In Den Helder start de studie (GOO) in september/oktober van het opkomstjaar, in Breda start de studie in januari van opkomstjaar + 1.

³¹ Dit meetmoment is cf. het OER de nominale duur van de propedeuse (2 tentamenkansen). Voor de adelborsten Zeedienst en Mariniers wordt de propedeuse onderbroken door vaktechnisch onderwijs (VTO) en wordt dit zelfde meetmoment later geregistreerd.

³² T.o.v. onderwijsjaarverslag 2013 zijn twee studenten van bachelor KW overgestapt naar bachelor MBW.

³³ Doordat de Militair Wetenschappelijke Opleidingen van de verschillende krijgsmacht delen (en daarin de wapens, dienstvakken, functiegroepen en korpsen) qua opbouw kunnen verschillen wordt in deze tabel gekozen voor de startdatum van het postpropedeuse gedeelte van de bacheloropleidingen. De postpropedeutische fase start altijd in januari. De doelgroep is niet naar één specifiek opkomstjaar te herleiden, i.v.m. zogenaamde 'uitklikken' tijdens de studie voor o.a. het vaktechnisch onderwijs.

³⁴ Cf. OER is nominaal afstudeermoment na 2 jaar en 10 weken. Echter i.v.m. afronden en administratieve verwerking is gekozen voor meetmoment na 2,5 jaar en 3,5 jaar.

MBW: Instroom en studierendement Propedeuse (instroom op de 2 FMW- locaties)

Start studie ³⁵	Aantal bij start			Propedeuse behaald			
				Meetmoment OER ³⁶		2 jaar	
	Man	Vrouw	Totaal N	N	%	N	%
Okt. 04/ jan 05	26	9	35	22	63	32	91
Okt. 05/ jan 06	39	11	50	26	52	43	86
Okt. 06/ jan 07	47	11	58	36	62	43	74
Okt. 07/ jan 08	33	16	49	35	71	42	86
Okt. 08/ jan 09	36	24	60	32	53	47	78
Okt. 09/ jan 10	38	14	52	18	35	45	87
Sept. 10/ jan 11	21	12	33	19	58	31	94
Sept. 11/ jan 12	15	7	22	12	54	19	86
Okt. 12/ jan 13	26 ³⁷	3	293	13	45	26	90
Okt. 13/ jan 14	25 ³⁸	6	31	13	42	22	71
Okt. 14/ jan 15	25	13	38				

MBW: Instroom en studierendement postpropedeuse (instroom synchroon in Breda)

Start postpropedeuse ³⁹	Aantal bij start postpropedeuse	Bachelor behaald ⁴⁰			
		< 2,5 jaar		< 3,5 jaar	
	N	N	%	N	%
Januari 2006	22	15	63	21	96
Januari 2007	30	15	50	27	90
Januari 2008	40	22	55	37	93
Januari 2009	42	35	83	39	92
Januari 2010	40	36	90	37	93
Januari 2011	46	38	83	41	89
Januari 2012	39	35	90	36	92
Januari 2013	30				
Januari 2014	27				
Januari 2015	31				

³⁵ In Den Helder start de studie (GOO) in september/oktober van het opkomstjaar, in Breda start de studie in januari van opkomstjaar + 1.

³⁶ Dit meetmoment is cf. het OER de nominale duur van de propedeuse (twee tentamenkansen). Voor de adelborsten Zeedienst en Mariniers wordt de propedeuse onderbroken door vaktechnisch onderwijs (VTO) en wordt dit zelfde meetmoment later geregistreerd.

³⁷ T.o.v. onderwijsjaarverslag 2012 zijn er 6 studenten vanuit bacheloropleiding KW of MS&T overgestapt naar bacheloropleiding MBW.

³⁸ T.o.v. onderwijsjaarverslag 2013 zijn 3 studenten vanuit bacheloropleiding MS&T overgestapt naar MBW.

³⁹ Doordat de Militair Wetenschappelijke Opleidingen van de verschillende krijgsmacht delen (en daarbinnen de wapens, dienstvakken, functiegroepen en korpsen) qua opbouw kunnen verschillen wordt in deze tabel gekozen voor de startdatum van het postpropedeuse gedeelte van de bacheloropleidingen. De postpropedeutische fase start altijd in januari. De doelgroep is niet naar één specifiek opkomstjaar te herleiden, i.v.m. zogenaamde 'uitklikken' tijdens de studie voor o.a. het vaktechnisch onderwijs.

⁴⁰ Cf. OER is nominaal afstudeermoment na 2 jaar en 10 weken. Echter i.v.m. afronden en administratieve verwerking is gekozen voor meetmoment na 2,5 jaar en 3,5 jaar.

MS&T: Instroom en studierendement Propedeuse (instroom op de 2 FMW- locaties)

Start studie ⁴¹	Aantal bij start			Propedeuse behaald			
				Meetmoment OER ⁴²		2 jaar	
	Man	Vrouw	Totaal N	N	%	N	%
Okt. 04/ jan. 05	23	3	26	18	69	20	77
Okt. 05/ jan. 06	37	5	42	19	45	21	50
Okt. 06/ jan.07	23	4	27	17	63	17	63
Okt. 07/ jan. 08	24	2	26	16	62	18	69
Okt. 08/ jan. 09	26	5	31	13	42	17	55
Okt. 09/ jan. 10	29	4	33	12	36	12	36
Sept. 10/ jan. 11	35	7	42	13	31	19	45
Sept. 11/ jan. 12	32	5	37	24	65	28	76
Okt. 12/ jan. 13 ⁴³	21	6	27	11	41	15	59
Okt. 13/ jan. 14	45	5	50	28	56	38	76
Okt. 14/ jan. 15	46	6	52	-	-	-	-

⁴¹ In Den Helder start de studie (GOO) in september/oktober van het opkomstjaar, in Breda start de studie in januari van opkomstjaar + 1.

⁴² Dit meetmoment is cf. het OER de nominale duur van de propedeuse (twee tentamenkansen). Voor de adelborsten Zeedienst en Mariniers wordt de propedeuse onderbroken door vaktechnisch onderwijs en wordt dit zelfde meetmoment later geregistreerd.

⁴³ Indien uitsluitend de studenten die voldoen aan de toelatingseisen worden beschouwd, dan is het totale aantal (N) bij start gelijk aan 22 en de maximaal te realiseren rendementen 11 (=50%) en 15 (=68%).

MS&T: Instroom en studierendement postpropedeuse (instroom synchroon in Den Helder)

Start postpropedeuse ⁴⁴	Aantal bij start postpropedeuse	Bachelor behaald ⁴⁵			
		< 2,5 jaar		< 3,5 jaar	
	N	N	%	N	%
Januari 2006	9	7	78	9	100
Januari 2007	19	8	42	17	89
Januari 2008	22	10	45	20	91
Januari 2009	12	7	58	12	100
Januari 2010 ⁴⁶	18	10	56	14	78
Januari 2010 ⁴⁷		10	56	15	83
Januari 2011 ⁴⁸	16	13	81	14	88
Januari 2011 ⁴⁹		13	81	16	100
Januari 2012 ⁵⁰	18	16	89	18	100
Januari 2013 ⁵¹	22	19	86	21	95
Januari 2014	19				
Januari 2015	41				

⁴⁴ Doordat de Militair Wetenschappelijke Opleidingen van de verschillende krijgsmacht delen (en daarin de wapens, dienstvakken, functiegroepen en korpsen) qua opbouw kunnen verschillen wordt in deze tabel gekozen voor de startdatum van het postpropedeuse gedeelte van de bacheloropleidingen. De postpropedeutische fase start altijd in januari. De doelgroep is niet naar één specifiek opkomstjaar te herleiden, i.v.m. zogenaamde 'uitklikken' tijdens de studie voor o.a. het vaktechnisch onderwijs.

⁴⁵ Cf. OER is nominaal afstudeermoment na 2 jaar en 10 weken. Echter i.v.m. afronden en administratieve verwerking is gekozen voor meetmoment na 2,5 jaar en 3,5 jaar.

⁴⁶ Gerealiseerd rendement.

⁴⁷ Maximaal te realiseren rendement.

⁴⁸ Gerealiseerd rendement.

⁴⁹ Maximaal te realiseren rendement.

⁵⁰ Nog niet gerealiseerd, maar maximaal te realiseren rendement.

⁵¹ Nog niet gerealiseerd, maar maximaal te realiseren rendement.

Bijlage 4: Uitgekeerde reiskostenvergoedingen en vacatiegelden SWOON en WAR

Stichting Wetenschappelijk Onderwijs en Onderzoek NLDA													
Postbus 90002 4800 PA BREDA													
Kvk: 53921186													
Bezoldiging Topfunctionarissen 2													
Verantwoordingsverslag SWOON		WN	SWOON	SWOON	SWOON	SWOON	SWOON	SWOON	SWOON	SWOON	WAR	WAR	WAR
2014				Starink D	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Functie				Voorzitter	Lid	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Duur dienstverband				1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (in fte)													
Gewezen Topfunctionaris 3				Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Fictieve dienstbetrekking 4				ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja
Zo niet, langer dan 6 maanden													
binnen 18 maanden werkzaam													
Bezoldiging													
Beloning													
Belastbare onkosten vergoedingen				€ 1.652,47	€ 251,21	€ 507,45	€ 507,45	€ 507,45	€ 1.659,01	€ 512,48	€ 763,69	€ 256,24	€ 1.019,93
Beloningen betaalbaar op termijn													
Reiskosten				€ 127,99	€ 49,80	€ 13,87	€ 13,87	€ 40,85	€ 237,08	€ 32,45	€ 102,98	€ 5,70	€ 140,23
Totaal Bezoldiging				€ 1.780,46	€ 301,01	€ 521,32	€ 521,32	€ 548,30	€ 1.896,09	€ 544,93	€ 866,67	€ 261,94	€ 1.160,16
Toepasselijk WNT maximum				€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474	€ 230.474
Motivering indien overschrijding													
2 Deze tabel is bedoeld voor topfunctionarissen (en gewezen topfunctionarissen) met executieve taken, d.w.z. de leden van het hoogste uitvoerende orgaan en de daaraan													
ondergeschikte (n), degene (n) belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon													
3 Van een gewezen Topfunctionaris is sprake van indien de functionaris in het verleden - maar na 1 januari 2013 - een functie als Topfunctionaris													
heeft bekleed, en bij beëindiging van deze functievervulling bij dezelfde instelling of rechtspersoon een functie als niet-topfunctionaris													
is gaan vervullen. Gedurende deze periode van functievervulling in de andere functie kwalificeert de functionaris als 'gewezen top-functionaris'													
4 Indien 'ja': afzonderlijke looncomponenten verplicht te vermelden; indien 'nee': alleen totaal honorarium (excl. BTW) vermelden bij Totaal bezoldiging (het gaat oom extern ingehuurd functionaris)													